Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 46 (13841) | 1975 оной февралиин 23, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 57-дугаар ойн һүнөөдэр гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко солдадууд болон матросуудые, сержантнууд ба старшинануудые, прапорщнгууд болон мичмануудые, офицернүүд, генералнууд ба адмиралнуудые, Армиин болон Флодой запаста, отставкада байһан ветерануудые халуунаар амаршалаад, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Партида, совет арадта хандаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй Хандалгада, «Эсэгэ ороноо хамгаалгын 1941—1945 онуудай Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан илалтын 30 жэлэй ой» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолдо зориюу болгон, сэрэгэй ба политическэ һуралсалдаа, сэрэгэй журам бэхижүүлхэ, частьнууд болон корабльнуудай дайшалхы бэлэдхэл улам дээшэлүүлхэ хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень Армиин ба Флодой албатадта хүсэбэ.

АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 57 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй, Московско гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан февралиин 21-дэ Совет Армиин Түбэй академическэ театр соо болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, партийна болон Соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, сэрэгэй элитэ мэдээжэ начальнигууд президиумдэ һууба.

Баярай суглаае КПСС-эй МГК-гай секретарь Л. Н. Греков нээгээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдээ үндэр дуугаар һунгаба.

Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник, армиин генерал А. А. Епишев суглараГшадай үмэнэ үгэ хэлээ.

* *

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые нэрьемэ альга ташалган доро баталан абаа.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

СОВЕТ-АНГЛИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДЭЙ ДҮН ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Великобританиин Премьер-Министр Г. Вильсонтэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй совет делегациин хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгые хаража үзөөд, Совет делегациин ажал ябуулгые хүсэд, бүрин һайшааба. Эдэнь КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлон хараалһан эб найрамдалай программа бэелүүлхэ замдахи шэнэ алхам мүн гэжэ тоолоно.

Совет-Англиин дээдэ тушаалтадай уулзалга амгалан гуримаар зэргэ оршолгын гол ёһонуудые үндэһэ болгон, Советскэ Союзай ба Великобританиин хоорондо тогтууритай харилсаа хүгжөөхэ, үрэтэй, али али талада ашатай туһатай холбоо бэелүүлхэ ябадалда шухала удха шанартай байна. Гэхэтэй хамта, тус уулзалгын дүнгүүд уласхоорондын, илангаяа Европодохи эб найрамдал ба аюулгүй байдал батадхаха хэрэгтэ сохимжотой хубитэ болоно.

Совет-Англиин хөөрэлдөөнүүдэй үрэ дүнгүүд уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгые улам гүнзэгыруулхэ гэдэг социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай ниитэ хараа бодолтойнь зохилдоно.

Зүбшэлэлгэнүүд тухай протоколдо гар табилга совет-англиин харилсаае тогтууритай, бүтэмжэтэй байхаар болгоно, хоёророной хоорондын харилсаа холбооной үрэтэй байхын тула шухала арга боломжонуудые үргэдхэнэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Экономическа холбоон хадаа уласхоорондын харилсаанай шухала нүхэсэл болоно. Али али талада ашагтай байлгые үндэһэн болгон, харилсаагаа хүгжөөхэ гэшэ Советскэ Союзай гадаадын экономическа политикын хубилашагүй гол ёһон болоно. Экономическа, научно-техническэ асуудалнуудаар хөөрэлдөөнэй болохо үедэ гар табигдаһан программанууд, совет-англиин правительстванууд хоорондын комиссиин хүдэлмэриин эдэбхитэй болоһон ушар, хоёророной хоорондын худалдаа наймаанай хэмжээнэй ургалта СССР-эй ба Великобританиин хоорондохи холбоое удаан болзортойгоор, бүхы талаарнь үргэдхэлгэдэ туһа хүргэхэ байха.

СССР-тэ албанаар хэрэгээр ерэлгэмнай хоёр ороной хоорондын харилсаае хүгжөөхэ хэрэгтэ хубилалта хэхэ, шэнэ шата болохо ёһотой, гэһэн Великобританиин Премьер-Министр Г. Вильсонэй мэдүүлгэ Советскэ Союзда хананганяр угтагдаа.

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгын хэрэгэй саашадаа хүгжэлгын түлөө хоёр гүрэнэй харюусалгатай байһые, шахардуу байдалай һуларалгын бата бэхи бололгодонь, дэлхэйн бүхы районуудта таралгаданъ туһа хүргэхэ гэһэн эрмэлзэлээ лаблан баталһан ойлголсолгын совет-англиин мэдүүлгэ дотор найруулагдаһые совет хүтэлбэрилхы тушаалтад, бүхы совет арад үндэрөөр сэгнэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан хэлэбэл, Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зорилготой зүблөөнэй хүдэлмэрие түгэсхэлгэдэ, гурбадахи шатыень дээдэ хэмжээндэ ойрын сагаар үнгэргэлгэдэ туһа хүргэхэ гэжэ хоёр ороной эрмэлзэдэг байһаниинь ехэ удха шанартай.

Алишье талын аюулгүй байдалда хоро хохидол ушаруулхагүйгөөр Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба зэбсэгүүдые али али талаһаа хороохо гэхэ мэтэ тон шухала асуудалнуудые таарамжатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ туһа хүргэхөөр бэлэн байһан тухайдаа Англиин зүгһөө мэдүүлһэниинь Советскэ Союзда ханангяар угтагдаа. Кипртэхи зүришэлдөөнэй асуудал шиидхэхэ үедөө Кипрэй республикын сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдал, территориин бүтэн бүрин байлгын, президент Макариосай толгойлдог хуулита нэгэл правительствые мэдэрэлгын гол ёһо үндэһэ болгохо гэжэ хоёр талын эрмэлзэдэг ушарай хамтын мэдүүлгэ дотор хараада абтаһаниинь болохотой байна.

Дүтын Зүүн зүгтэ таарамжатай, бата бэхи эб найрамдал хангалгын тон шухала асуудалнуудые ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 338-дахи тогтоолой үндэһөөр, энэ нютагай бүхы гүрэнүүдэй ба арадуудай, тэрэ тоодо Палестинын араб арадай, хуулита хүсэл эрмэлзэлнүүдые хараада абажа, мүн эндэхи бүхы гүрэнүүдэй бэеэ даадаг байха эрхые хүндэлэн шиидхэхын тула оролдолго гаргахаар хоёр талын һанамжалдаг байһан ушарай хамтын мэдүүлгэ дотор элирхэйлэгдэн найруулагдаһые Советскэ Союз шухалада тоолоно. Энээнтэй дашарамдуулан, Дүтын Зүүн зүгтэ таарамжатай, бата бэхи эб найрамдал туйлаха хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Женевскэ конференциин хүдэлмэрие тон ойрын сагта һэргээхэ шухала гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Үрдилдэн зэбсэглэлгын хохидолһоо хүн түрэлтэниие абаран зайсуулха, зэбсэгүүдые, тэрэ тоодо ядерна зэбсэгые, бүгэдэ ниитээрэ, хүсэд бүрин хуряаха ябадал туйлаха гээшэ мүнөө сагай шухалын шухала асуудалнуудай нэгэн болоно. Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, Великобританиин Премьер-Министр Г. Вильсонэй гар табиһан декларации, үрдилдэн зэбсэглэлгэ болюулхын тула үрэ нүлөөтэй хэмжээнүүдые абаха, зэбсэг хуряалгын асуудалаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха шухала гэһэн һанамжын мэдүүлгэ дотор элирхэйлэгдэһэн ушар зэбсэг хуряалгын хэрэгтэ туһа хүргэхэ зэргэтэй.

Совет-англиин дээдэ тушаалтадай хөөрэлдөөнүүдэй ехэ удха шанартайе дэлхэйн, тэрэ тоодо Англиин хэблэл һайшаан угтаа, энэнь уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгын хэрэгые улам гүнзэгыруулхэ, бата болгохо гэжэ дэлхэйн олониитын ехээр хүсэдэг байһые гэршэлнэ.

Арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдалые бата бэхи болгохо, тэрэ тоодо совет-англиин харилсаа һайжаруулха гэдэг КПСС-эй ба Совет гүрэнэй политика бүхы совет арадай бүрин дэмжэлгээр угтагдана.

СОВЕТ АРМИДА ЗОРЮУЛАГДАНА

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй баатар габьяагай, сэрэгэй алдар солын хуудаһанууд «Дайшалхы жагсаалда» гэһэн выставкэ дээрэ эли тодоор, һонирхолтой схэмээр харуулагдана. Энэ харалга Выставкэнүүдэй Түбэй зал дотор эмхидхэгдэһэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Февралиин 21-нэй үдэр нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев выставкэдэ ерэжэ хараба.

Совет сэрэгшэд өөһэдынгөө арюун уялгые нарин нангинаар дүүргэхэдээ, интернациональна хани холбоон тухай хэзээшье мартадаггүй. Энэ асуудалда — социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арминуудай харилсаа холбоондо выставкэ ехэ анхарал хандуулһан байна.

Зохёол бүтээлдээ ехэ, шэнэ амжалтануудые туйлахыень уран зураашад грековецүүдтэ парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд хүсэбэ.

Айлшадта студиин дурасхаалта значогууд барюулагдаа.

(ТАСС).

ЯРУУНЫН аймагай «Победа» колхозой һаалишан, Ажалай Улаан Тугай орденто Хандажап Митыпова юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабарие гурбан жэл юһэн һара соо дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү һаалишан Х. М. Митыпова.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ АЛХАМ

ТҮРҮҮШЫН ЗУУТАН ТОДОРОО

★ Совхоздо хамта 7000 хурьгад абтаад, нэгэшье гарза хоролтогүй түлжүүлэгдэнэ. ★ Бүхы хонидойнь 70 процент хурьгалаа. ★ Ахалагша хонишон Д. Цыбикова 550 хониһоо 558 хурьга абаа. ★Олохон хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлхэ аргатай байна.

...үнгэрэгшэ зундаа, намар... хонишоднай яһала һайн ажаллаа гэжэ хэлэхэ ...тай. Эхэ хонидтоо хаһа ...сонь хүсэ шадал һайса ...жа, таргалуулжа шада... ашаар олонхи отара... искусственна үрэ... 25—30 хоног соо ...дээ һэн. Намартаа... болоһон хони... адуулжа шадаа. ...түл абалгадаашье муу ...бэлдээ юм.

...оролдолгынь аша үрэ ...элитээр харагдажа ...Түл абалгын эхилһээр ...үрэхэгүй саг соо совхоз хамта 7000 гаран ...д абтаа гэхэ гү, али ...ной энэ үеынхи... ...гүй олон хурьгад ...лэгдэнэ. Хэрбээ үн...шэ жэлдэ бүхы дээрээ ...эхэ хонин бүриһөө 78 ...абтаһан байгаа һаа, ...мүнөө үшөө олохон ...ой үшөө түрөөдүй байдаб дээрэ зуун эхэ ...бүриһөө 70 хурьган ...хай, гарза хоролто үгы ...

Ажахын хонишодой, бригада, отделени бүхэнэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Гутайн отделени (эрхилэгшэнь Б. Дагбаев, хонишодой бригадын бригадир Д-Д. Дагбаев) түрүүлжэ ябана. Бүхы түрэхэ ёһотой 2740 эхэ хонидһоонь мүнөө дээрээ 2375 хурьгад абтанхай.

Энэ отделениин дүршэлтэй хонишон Дулма Самбуевна Цыбикова совхоз соогоо эгээн түрүүлэн, зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаба. Тэрэ хаража байһан 550 эхэ хонидһоо 558 хурьга абаад, нэгэшье түл гарзалуулаагүй. Үшөө хурьгалха хонид бии. Энэ отарада ахалагша хонишонтой сугтаа баһал бэрхэ хонишон Долгор Жимбусанова, хурьгашад Надежда Султумова, залуушуул Дамба Цыренов, Баир Султумов гэгшэд түл һайнаар абалсана.

Мүн лэ тус отделениин дүршэлтэй хонишод Һамажап Параева, Пурбо Цыбиков, Валентина Шагдарова гэгшэд тус тустаа 480—485 хурьгадтай болонхой гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 85—87 хурьгадые томо болгожо байна. Эдэнэр булта зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга түлжүүлхэ дүүрэн аргатай.

Байгша ондо совхозой дирекци, партком, рабочком, комсомолой комитет хонидой түл абалгада бэлдэхэһээ эхилээд, тэрэниие үнгэргэхэ хүрэтэрхи бүхы ажалые үдэр бүриингөө анхаралда абаһан байха юм. Урдань хонишод, хурьгашадаар хүдэлһэн пенсионернүүдһээ эхилээд, комсомол, залуушуулые отарануудта олоор эльгээгээбди. Энэ жэлдэ хонишодой социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдээ, тэрэнэйнь дүн арбан хоног бүри гаргагдажа, бюллетениинь отара бүхэндэ хүргэгдэнэ.

Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл тиимэшье элбэг бэшэ. Мүнөө хонидто үбһэн, һолоомон эдюулэгдэнэ. Эхэ хонин бүридэ үдэрэй 300—400 грамм талха тарянай зүйл үгтэнэ. Ингээд мартын 10 болотор бүхы түл абажа дүүргээд, совхозой хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаха социалис уялгаяа бэелүүлхэ зорилготой ажаллана.

Б. ЮМСУНОВ.
Бэшүүрэй совхозой директор.

ҺҮ ҺААЛИЯА ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Хориин совхозой Улаан Одоной гүүртын коллектив жэл бүри һү һаалияа дээшэлүүлдэг заншалтай. Хэрбээ 1973 ондо тус коллектив үнеэн бүриһөө 3002 кг. һү һааһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 3583 килограммда хүргэжэ, 19 процентээр дээшэлүүлээ юм. Энэ амжалта түрүү һаалишад Ханда Аюшеева, Долгор Базарова, Д. Цыжипова, Б. Банзаргашеева, А. Недюрезова гэгшэдэй һайнаар ажаллаһанай, дүршэлдөө залуушуулые һургаһанай ашаар туйлагдаа.

Д. ДОРЖИЕВ.

ДҮҮРЭХЭ ДҮТЭЛӨӨ

Февраль һарын 20-ной мэдээгээр Саянай совхозой эхэ хонидой отарануудта хамта 2100 шахуу хурьгад абтаа гэхэ гү, али бүхыдөө түрэхэ ёһотой хонидойнь 70 гаран процентнь хурьгалаа.

Ондоогоор хэлэбэл, ажахы дотор даб дээрэ зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 73 хурьган түлжүүлэгдэнэ.

Совхозой хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи отделениин ахалагша хонишон Николай Бобковой хүтэлбэридэг бригада түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 80 гаран хурьга томо болгоно. Үшөө 100 гаран хонин хурьгалхаар хүлеэгдэнэ. Тиигэжэ нүхэр Бобков ажахы соогоо түрүүлэн, зууһаа 100 хурьга абаха аргатай болонхой.

Тэрэшэлэн хоёрдохи отделениин дүршэлтэй хонишон Дашинима Машкиновай отарада зуун эхэ хонин бүриһөө 78 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр томо болгожо байна.

Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ тус совхозой хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялга абаа юм. Тэрэнээ заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Б. ЯБЖАНОВ.
Түнхэнэй аймаг.

СОВЕТ-ГВИНЕЙН ХАРИЛСАА ХОЛБООН ХҮГЖЭНЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономаревой, Гвиней-Бисаугай Республикын Гүрэнэй комиссарнуудай Соведэй Ахамад комиссар, Гвинейн ба Ногоон хушуунай аралнуудай бэеэ дааһан байдал хангаха Африканска партиин (ПАИГК) хүтэлбэриин гэшүүн Франсиско Мендесэй хоорондын хөөрэлдөөнүүд февралиин 21-дэ Кремль соо дүүрэбэ.

Үгээ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Совет-Гвинейн харилсаа холбоое саашадаа бүхы талаарнь хүгжөөхэ ябадалтай холбоотой олон асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа тааруу зохидоор зүбшэн хэлсэһэн байна. Эндэ болоһон уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд Советскэ Союзай ба Гвиней-Бисаугай Республикын хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын хэрэгтэ шухала хубита болохо гээд батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэд.

* *

Совет-Гвинейн документнүүдтэ Кремль дотор гар табигдаа. Экономическа, техническэ харилсаа холбоон тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын, Гвиней-Бисаугай Республикын правительствын хоорондын хэлсээндэ, Соёлой ба научна харилсаа холбоон тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын, Гвиней-Бисаугай Республикын правительствын хоорондын хэлсээндэ, Совет Социалис Республикануудай Союзай хоорондын ба Гвиней-Бисаугай Республикын хоорондын худалдаа наймаанай хэлсээндэ, Агаарай харилсаан тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын ба Гвиней-Бисаугай Республикын правительствын хоорондын хэлсээндэ, мүн бусад документнүүдтэ гар табигдаба.

Документнүүдтэ гар табилгын үедэ:

Совет талаһаа — нүхэд А. Н. Косыгин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. В. Архипов, З. Н. Нуриев, Н. А. Тихонов, СССР-эй министрнүүд ба бусад тушаалтад;

Гвинейн талаһаа — Гвиней-Бисаугай Республикын Гүрэнэй комиссарнуудай Соведэй Ахамад комиссар (правительствын толгойлогшо), Гвинейн ба Ногоон хушуунай аралнуудай бэеэ дааһан байдал хангаха Африканска партиин (ПАИГК) хүтэлбэриин гэшүүн Франсиско Мендес түрүүтэй партийно-правительственна делегациин гэшүүд байлсаба.

* *

Франсиско Мендес түрүүтэй Гвиней-Бисаугай Республикын партийно-правительственна делегаци тэрэл үдэр «В. И. Ленинэй Кремльдэхи кабинет ба байра» гэжэ музейдэ орожо хараа.

Хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ тэмдэглэл хэхэдээ, Гвинейн арадай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ, энэ республика дотор шэнэ байдал байгуулха хэрэгтэ Ленинэй суртал һургаалай ехээр нүлөөлжэ байһые айлшад тусхайлан дурдаба.

Эрдэм наукын туйлалтануудые полинууд, фермэнүүдтэ хэрэглэхэ

Москвада болоод, февралиин 21-дэ дүүрэһэн Бүхэроссин зүблөөн хүдөө ажахын талаар хэгдэдэг шэнжэлгэнүүдые һайжаруулха, научна эмхи зургаан, таһаг ба лаборатори бүхэнэй, эрдэмтэн бүхэнэй хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые ехэ болгохо асуудалнуудта зорюулагдаа. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие революционно ёһоор хубилган хүгжөөжэ шадахаар шэнэ бодомжонуудай, ургамалнууд ба малай гол шэнжэ тухай эрдэм ухаанай саг үргэлжэ хүгжэн дэлгэрхэ ябадал хүдөө ажахыда шухала байна гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй заабари зүблөөндэ хабаадагшадай гол анхарал татаба.

Эдэ эрилтэнүүдые үндэһэ болгон, республикын хэдэ хэдэн научна эмхи зургаануудай хүдэлмэри харагдаһан, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ хүдөө ажахын эрдэм наукын шиидхэхэ зорилгонууд тодорхойгоор зүбшэн [illegible]эһэн байна.

(ТАСС).

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түлишын промышленностиин управлениин коллективтэ ородоймнай ниислэл Москва хотоһоо иимэ удхатай телеграмма һаяхан абтаба:

«1974 оной дүрбэдэхи кварталда һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр танай управлениин коллективтэ гурбадахи һуури олгогдожо, Министерствын ба профсоюзай Центральна Комитедэй Хүндэлэлэй дипломоор шагнагдаһантайтнай дашарамдуулан, халуунаар амаршалнабди. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ажалай ехэ амжалта туйлахыень танай коллективтэ хүсэнэбди. РСФСР-эй түлишын промышленностиин министр Панкратов, профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ Левашов».

Республикын түлишын промышленностиин управлениин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ амжалтануудаар урмашаад, 1975 оной туршада үйлэдбэриин шэнэ илалта туйлахаар зорижонхой.

Манай корр.

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ — ШАН

Үнгэрэгшэ жэлэй дүрбэдэхи кварталай туршада гүрэнэй страховани хүгжөөхэ талаар республикын аймагуудай, мүн Улаан-Үдэ хотын районуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облсовпроф тусхай тогтоол баталан абаба.

1974 оной 4-дэхи кварталай страховой түлбэри суглуулха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, һайн дуранай страховани хэхэ хэрэгтэ олон ажалшадые хабаадуулһанайнь түлөө Зэдын аймагта нэгэдэхи һуури олгожо, 300 түхэриг мүнгэн шан барюулха гээд тэрэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Кабанскын аймаг хоёрдохи һуури эзэлжэ, 200 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Гүрэнэй страховани хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаһан предприяти ба эмхи зургаануудай, колхоз болон совхозуудай, сомсельсоведүүдэй эдэбхитэдые тэрэ мүнгэнһөө шагнахыень Зэдын, Кабанскын аймсоведэй гүйсэдкомуудта республикын Министрнүүдэй Совет, облсовпроф дурадхаа.

Социалис мүрысөөнэй гуримай дүүргэгдэөгүй дээрэһээ Улаан-Үдэ городой районуудта мүнгэ олгохогүй гээд тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Гүрэнэй страховани хүгжөөхэ талаар Бэшүүрэй аймагта ехэ дутагдалтай гэжэ республикын Министрнүүдэй Соведэй, облсовпрофой тогтоол соо заагдана.

Профсоюзууд хоорондын областной XIII конференци

ЭМХИДХЭХЫ, ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭЕЭ УЛАМ ХҮГЖӨӨХ

Облпрофсоведэй Президиумэй түрүүлэгшэ В. И. ТИТОВОЙ тоосоото элидхэлһээ

— Нүхэдүүд! КПСС-эй XXIV съездын, тэрэнэй һүүлээр абтаһан КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые, мүн профсоюзуудай XV съездын ба профсоюзууд хоорондын областной XII конференциин шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин областной комитедэй хүтэлбэри доро профсоюзуудай областной совет хадаа бүхы анхаралаа профсоюзай комитедүүдэй, эхин организацинуудай эмхидхэхы хүдэлмэрие улам һайжаруулха асуудалда, юһэдэхи табан жэлэй арадай ажахын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай политическэ ба ажалай эдэбхи эрмэлзэлые бадаргаха тэмсэлдэ зорюулна. Тиихэтэеэ хамта социалис мүрысөөнэй эмхидхэл наринжуулан дэлгэрүүлхэ талаар ехэ юумэ бүтээгээ, — гээд, элидхэлшэ үгэеэ эхилнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгые урма баяртайгаар угтаһан манай республикын ажалшад юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэлэй жэлдэ бэелүүлхэ угтамжын түсэб болон дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абана. 1975 оной даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа, арга боломжоёо гүйсэд элсүүлхые эрмэлзэнэ.

Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон республикын ажалшад үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада промышленна продукци үйлэдбэрилхэ хэмжээе 1970 онойхитой сасуулбал, 39,4 процент, худалдалгаар — 45 процент, ажалай бүтээсэ — 30 процент дээшэлүүлһэн байна. Түсэбһөө гадуур энэ үедэ 86 миллион шахуу түхэригэй продукци хэрэглэгшэдтэ дамжуулан худалдаһан болоно.

1974 ондо — юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ республикын промышленна предприятинуудай, барилгын эмхи зургаануудай коллективүүдэй түйлаһан амжалта тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо. 1974 ондо — тодорхойлхы жэлдэ промышленна продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэб 102 процент дүүргэгдэжэ, даабаряа 30 миллион түхэригөөр үлүүлээ. Гушан долоон предприяти угтамжынгаа түсэб болон социалис уялгануудаа хүсэндэнь хүргэжэ шадаа. Тэдэнэр түсэбһөө үлүүлэн 30 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилһэн байха юм. Һайнаар хүдэлдэг предприятинууд, барилгын управленинууд, холбооной албан газарнууд, транспортын, худалдаа наймаа эрхилдэг коллективүүд элидхэл соо магтагдаһан байха юм.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ехэ мүрысөөндэ илаһан 11 коллектив КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй хүндэлэлэй тэмдэгтэ, 25 мянга гаран түрүүшүүл социалис мүрысөөндэ илагшын хүндэтэ тэмдэгтэ хүртэһэн шуу. Мүнөө республикын ажалшадай 93 процентнь социалис мүрысөөндэ хабаадана, 157 мянган хүн коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ.

Республикын барилгашад капитальна барилгада һомологдоһон миллиард шахуу түхэриг мүнгэ ашаглаа, 848 миллион түхэригөөр гол фонднууд нэмээ, 30 томо промышленна предприятинууд, цехүүд ашаглалгада шэнээр оруулагдаа бшуу.

Жэшээнь, социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон Зэдын комбинадай Холтосоной уурхайн Д. Ц. Самбиловай толгойлдог горнягуудай коллектив табан жэлэйнгээ даабарине бүхэли жэлээр урид дүүргээ. ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй түлишын аппаратура заһадаг С. И. Маковей гэгшын даадаг слесарьнүүдэй бригада дүрбэн жэлэй туршада ажалай бүтээсэ 42,0 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа. Тиигэжэ табан жэлэй түсэбтэ даабарине гурбан жэл найма һарын туршада дүүргээ бшуу. Эдэнэр уралан нарижуулгын ехэ хүдэлмэри хэнэ, аяар 72 мянган түхэригэй материал болон хэрэгсэлнүүдые алмаха арга олоһон байна.

Хурамхаанай леспромхозой нүхэр Парамоновой хүтэлбэрилдэг модо бэлэдхэгшэдэй бага комплексно бригада юһэдэхи табан жэлэй туршада 200 мянган кубометр модо отолхо, таллуулха социалис уялга абаа һэн. Тэдэнэр тэрэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа 1974 оной мартын 6-да дүүргээ бшуу. Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин машинистнүүдэй дунда сүүдхэ соо мянгач километр гаталха гэһэн үүсхэлэй үргэнөөр дэлгэрһэниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Мүнөө тэдэнэр табиһан зорилгодоо хүрүүтэй байна.

Тоосоото хугасаада профсоюзуудай областной соведэй хүдөөгэй ажалшадай дунда ябуулһан хүдэлмэри тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байха юм. Гол мүрэнүүдэй ехээр үерлэжэ, ган гасуурай тохёолдожо, ехэ һаад тойбо татабашье һаань, республикын колхоз, совхозуудай ажалшад яһала һайн үрэ дүн түйлана гэжэ тэмдэглээ. Үнгэрһэн жэлдэ гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ, ноохо тушааха түсэб республикамнай бүхы дээрээ үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Үнгэрһэн жэлнүүдтэ ехэ амжалта түйлаһан малшадай коллективүүдэй, механизаторнуудай ажал хэрэг тухай, республикын колхоз, совхозуудта дэлгэрһэн үүсхэлнүүдэй аша үрэ тухай элидхэл соо үргэнөөр хэлэгдээ.

Ганса 1974 ондо хонишодой 245 бригада зуун эхэ хонин бүхэнһөө зуу, зуунһаа дээшэ хурьга түлжүүлээ. 4818 һаалишадай 1671 хүниинь үнеэн бүриһөө жэлэй туршада 2000-һаа 5833 килограмм хүрэтэр һү һааһан магтаалтай. Зэдын аймагай Ленинэй мэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин фермэнүүдэй һаалишад малай үбэлжэлгын хаһын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1100 килограмм һү һааха уялга абаад, тэдэнине дэмжэхыень республикынгаа бүхы һаалишадые мүрысөөндэ уряа бэлэй.

«Ветерануудай дүй дүршэл — залуу үетэнэй хэрэг болгохо!», «Гээгдэжэ ябаһан нэгэшье хүн хажуудамнай байха ёһогүй!», «Табан жэлэй тодорхойлхы — габшагай ажал», «Табан үдэрэй даабарине — дүрбэн үдэрэй туршада» гэхэшэлэн республика дотор үргэнөөр дэлгэрһэн үүсхэлнүүд хүн бүхэнэй хэрэг болонхой гэжэ элидхэлшэ хэлээ. Гадна тоосоото үедэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ зорилгоор элдэб мэргэжэлээр конкурс, харалга, һорёон ехэ дэлгэрһэн байха юм.

Гэхэтэй хамта республикын экономико, соёл культура улам хүгжөөхэ хэрэгтэ түбэг татадаг дутагдалнуудай, алдуу эндүүнүүдэй, гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудай үшөөл үзэгдэһөөр байдаг ушарнууд тухай элидхэлшэ тогтоо. Олон предприятинууд, жэшээнь, 1974 оной түсэбтэ даабари дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Илангаяа барилгын эмхи зургаанууд горитой гээгдэлдэ орохой. Түсэбтэ даабаряа дүүргэдэггүй колхоз, совхозууд мүн лэ бии. Олонхи совхозууд ехэ гарзада оронхойгоор ажахын жэлые дүүргэнэ.

1974 оной гүрэнэй түсэбтэ даабарине республикын 23 предприяти дүүргэжэ шадаагүй. Тэдэнэр 11,6 миллион түхэригэй продукци дутуу үйлэдбэрилөө. Тэдэнэй тоодо Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинат, Ардасаанай, Хурамхаанай, Хүрбын леспромхозууд, «Бурятстройматериал» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл, Улаан-Үдын кондитерска фабрика болон бусад оролсоно. Промышленна предприятинуудай 26 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа дүүргээгүй.

Ямаршье шалтагаангүйгөөр хүдэлмэришэдэй ажалдаа гээгдэжэ ерэхэ, һамшаха, зайгуултаха, оройдоо гарахашьегүй, нормоёо дүүргэхэгүй ябадал үшөөл олоор үзэгдэһөөр. Иимэ дутагдал илангаяа барилгын эмхи зургаануудта үлэмжэ ехэ бшуу. Энэ ушар хадаа коллективүүдэй дунда социалис мүрысөөнэй хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһые, ажалай, нийтын журамай һула байһые гэршэлнэ.

Хүдөө ажахын байдал хараад үзэхэдэ, зарим ажахынууд нийтынгээ адууһа малай тоо толгой хороожорхиһон байха юм. Гүрэндэ газар тариаланай, мал ажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө оройдоо дүүргэдэггүй, ехэ гээгдэлдэ ороһон колхоз, совхозууд бии гэшэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэрине промышленна гуримаар эрхилдэг болохо хүдэлмэри тон унжагайруулагдана. Хориин, Хяагтын, Сэлэнгын болон бусад хэдэн аймагуудай зарим ажахынууд малайнгаа үбэлжэлгые бирагүйгөөр үнгэргэжэ байна. Мал гарзална, ашаг шэмэнь нэмэхын орондо уруугаа ороно.

Элидхэлшэ хүдөөгэй барилгын эмхи зургаануудай хангалтагүй хүдэлмэрие шүүмжэлээ. Тиигээшьегүйдэ аргагүй. Хүдөө ажахын гол шэнэ фонднуудые ашаглалгада оруулха дүрбэн жэлэй түсэб оройдоол 84 процент дүүргэгдээ ха юм. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб бэелүүлһэн нэгэшье коллектив байхагүй. Салин хүлһэндэ хэмһээ ехэ мүнгэн гаргашалагдана.

Шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Дүрбэн жэлэй туршада промышленна предприятинуудта 4,5 мянган шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоо. Автомат, поточно, конвейерно 123 лининүүд ашаглалгада оруулагдаһан байха юм. Иимэ хүдэлмэри «Электромашина», «Теплоприбор», авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын заводуудта, «Забайкаллес» комбинадта гэхэшэлэн үргэнөөр хэгдэнэ.

Научно-техническэ, уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодой бүлгэмүүдэй хүдэлмэри тухай тогтоходоо, тэдэнэрэй эдэбхитэй гэшүүд табан жэл соо бэелүүлхээр абаһан социалис уялгана дүрбэн жэлэй туршада дүүргэжэ, 36 миллион түхэригэй алмалта, арьбалалта хэхэ арга боломжо олоһон байна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлээ. Гэхэ зуура зарим предприятинуудта уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэри бирагүйгөөр эмхидхэгдэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Эрхим шанартай продукциин түлөө тэмсэл хадаа хүдэлмэришэн болон колхозник бүхэнэй, инженер болон техник бүхэнэй хэрэг мүн. Тоосоото үеын эхилхэһээ хойшо үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирхэйлхэ, алмалта, арьбалалтын ёһо гурим сахиха бүхэсоюзна нийтын харалга эмхидхэгдэжэ байдаг. Гансахан 1974 ондо энэ хүдэлөөндэ 66 мянга гаран хүн хабаадалсаа. Тэдэнэр аяар 17 мянган дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

Гэхэтэй хамта олон предприятинууд дээрэ эд зөөри, материал, ажалай нөөсэ дараса хайша хэрэгээр хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ энэ шухала хэрэгые профсоюзай организацинууд нарин хиналта дороо абаха, гүрэнэй зөөри сахин хамгаалха, коллективэй дунда экономическа хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ уялгатай гэжэ элидхэлшэ онсолоо.

Научно-техническэ, уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшодой бүлгэмүүдэй хүдэлмэрие эрид һайжаруулха эрилтэ элидхэл соо табигдаа. Республика доторнай хүдөө ажахын 180 предприяти бии. Харин тэдэнэй найманиинь лэ НТО-гой эхин эмхитэй бшуу. Энэмнай ехэл дутагдалтай ушар болоно бшуу.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Титов ажалшадые үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ үргэнөөр хабаадуулхын тула профсоюзай организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулна гэжэ хэлээ. Хүдэлмэришэдэй болон алба хаагшадай суглаанай, сагүргэлжын үйлэдбэриин зүблөөнэй үүргын нилээд дээшэлһые онсолон харуулаа.

Мүнөө үедэ республика дотор сагүргэлжын үйлэдбэриин 699 зүблөөн эмхидхэгдэнхэй, хүдэлжэ байдаг. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ асуудалда зорюулһан гурба мянга шахуу дурадхалнууд жэл бүри ороно.

Ажалай эмхидхэлэй, ажаллахада таарамжатай эрхэ байдал тогтоохо, хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэ улам нарижуулан гуримшуулха асуудалнуудта элидхэлшэ горитой анхарал хандуулаа. Үйлэдбэриин байдалые болбосон гуримтай болгохо талаар ехэ юумэн хэгдэһэн байна. Ажал дээрэ байгаад, элдэб аюулһаа боложо усалтаха, гэмтэхэ ябадал усадхаха зорилгоор эмхидхэлэй-техническэ али олон хэмжээ ябуулганууд хараалагдана, бодотоор бэелүүлэгдэнэшье. Тэдэнэй аша туһаар ажал дээрээ усалтаха ушар нилээд үсөөн болоо. Гэбэшье зарим тээгүүр энэ шухала хэрэгтэ үшөөл анхарал ёһотоор табигданагүй гэжэ элидхэлшэ тодорхойлоо.

Элидхэл дотор социальна страхованиин бюджедэй дүүргэлтэ тухай асуудал горитой һуури эзэлнэ. Энэ бюджедэй хэмжээн жэлһээ жэлдэ ургана. Илангаяа нарайхан, мүн нарайтай болоһон эхэнэрнүүдтэ, олон үхибүүдтэй аад, бага салин абадаг айлнуудта ехэ туһаламжа үзүүлэгдэдэг болоо. Түлөөһэгүй гү, али хүнгэлэлтэтэй түлөөһэтэй путевкоор курорт, санатори ошожо, бэеэ эмшэлүүлэгшэдэй тоо улам олон болоно. Тодорхойлон хэлэхэдэ, ажалшадай энхэ элүүрые сахиха, элүүржүүлхэ хэрэгтэ ганса 1974 ондо 40 миллион түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа бшуу. Гэхэ зуура курорт, санатори, амаралтын гэр, турбаза барилгада һомологдоһон мүнгэн дууһан гаргашалагдангүй үлэшэдэгын угаа гэмшэлтэй.

Соёл гэгээрэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэг профсоюзай организацинуудай ажал ябуулгада горитой һуури эзэлнэ. Энэ асуудал тушаа элидхэлшэ дэлгэрэнгы тогтоо. Тоосоото гурбан жэлэй туршада энэ хэрэгтэ профсоюзай бюджедһээ 8 миллион шахуу түхэриг мүнгэн зорюулагдаа бшуу. Профсоюзай мэдэлдэ 133 клуб, соёлой байшан болон ордонууд, 150 библиотекэ, 109 кинотүхеэрэлгэ, 18 автоклуб, культурын ба амаралтын табан паркнууд хүдэлжэ байдаг юм. Соёл культурын эдэ эмхи зургаанууд коллективүүд ажалшадай дунда ойлгууламжын, гэгээрэл болбосоролой, хүмүүжүүлгын нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулна. Соёлшодой дунда социалис мүрысөөн, элдэб харалга, конкурснууд үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Энэ мүрысөөндэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, ЛВРЗ-гэй, авиационно заводой культурын ордонууд, Онохойн модоной комбинадай, Хяагтын совхозой соёлой байшангууд, Хандагатайн леспромхозой, «Электромашина», прибор бүтээлгын заводуудай библиотекэнүүд түрүү һуури эзэлдэг суутай. Гэхэтэй хамта хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой мэдэл доро байдаг олон клубууд хангалтагүйгөөр хүдэлнэ гэһэн ажаглалта элидхэл соо хэгдэнэ. Зарим предприяти, барилгын зургаануудай болон совхозуудай профсоюзай комитедүүд ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ эрид шууд эрилтэ табижа шададаггүй дутагдалтай. Тиимэһээл соёлой эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һууринь бэхижэнэгүй, мүнөө үе сагай эрилтэдэ тааранагүй бшуу.

Саашадаа соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрине улам һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд тухай элидхэлшэ тогтоһон байна. Тиихэтэеэ хамта клуб болон библиотекэнүүдые тусхай һургуули дүүргэһэн мэргэжэл түгэс кадрнуудаар бэхижүүлхэ гээшэ түбхын түрүүндэ шиидхэхэ хэрэг болоно.

Ажалшадай мэргэжэл шадабари, политическэ мэдэсэ дээшэлүүлхэ ушарта коммунис ажалай һургуулинууд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Мүнөө республика дотор 943 иимэ һургуули эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ 23 мянга гаран хүн һурана. Тэдэнэй диилэнхи олониинь һайнаар ажаллана.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, элидхэлшэ арадай оюун бэлигые улам хүгжөөхэ талаар профсоюзай организацинуудай эмхидхэн ябуулдаг хүдэлмэри тушаа хөөрөө. Уран һайханай самодеятельностиин кружогуудта 35 мянга шахуу хүн хабаадана. Эрхим коллективүүдэй суу ганса республика соомнай бэшэ, мүн бүри холуур таранхай. Улаан-Үдын мяханай комбинадай соёлой байшангай уран һайханай коллектив, ЛВРЗ-гэй эрэшүүлэй хоор болон бусад бүри... тай болоһониинь ...

Мүнөө үе сагай ...шаг барилга — Б... рай түмэр зам ба... соёл культурын та... ха зорилготой ... лан, республикын проф... организацинуудай ... жа, бэелүүлжэ ... хэмжээ ябуулгануу... элидхэлшэ мэдээсэ...

Удаань элидхэлш... публика дотор спор... культура дэлгэрүүл... дэлмэри, спортивна ... мүүдэй ажал ябуул... горитой тогтоһон ... Пионернүүдэй, ая... болон спортивна ла... тоосоото үедэ нилээд ... роо. Спортын һайн ... бүлгэмүүдэй гэшүүн ... культурнигуудай то... ургана.

Элидхэлэйнгээ эсс... хэр Титов профсоюзай ... ганизацинуудай ... нийтэ эмхидхэлэй ... риин байдалые элир... харуулаа. Тоосоото ... облпрофсовет проф... эхин организацинууд... хижүүлхэ, областно... онно. фабрично-за... болон местнэ комит... хүдэлмэриин онол ... лые улам һайжар... профсоюзай кадрн... эдэбхитэдые зүбөөр ... олохо, хубаарилан ... хүмүүжүүлхэ асууда... анхарал хандуулаа.

Тоосоото үедэ проф... 110 шэнэ эхин орг... мүндэлөө. Профсоюз... шүүдтэ 24,6 мянга ... хүн нэмэн абтажа, рес... кымнай профсоюзай ... заци 329,2 мянга ш... шүүдтэй болоод байна... шолон хэлэхэдэ, арадай ... хын али бүхы һалбар... дээрэ хүдэлжэ бай... 96,8 процентнь проф... зэргэдэ жагсанхай гэ...

— Манай үмэнэ ... рилгонууд табигдана... шис булимтарагшадай ... һаар гушан жэлэйнь ... һайндэр дүтэлшэбэ. ... жэлдэ КПСС-эй XXV ... зарлагдахань. Эдэ ... ехэ событинуудые ам... тайгаар угтахын түлөө, ... оной арадай ажахы... бүүдые болзорһоонь ... дүүргэхын түлөө, ... табан жэлэй түсэб бү... рэнь амжалтатайгаар ... лүүлхын түлөө социа... рысөө дэлисэ ехэтэйгээр ... гэрүүлхэ, ажалшадай ... ябуулдаг эмхидхэлэй ... хүмүүжүүлгын хүдэл... бүри һайжаруулха ... байһанаа республикын ... союзай организаци гү... гөөр ойлгоно, — гэжэ ... Титов элидхэлэйнгээ ... һүүлдэ мэдүүлээ.

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

Тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгын захалхада түрүүлэн Улаан-Үдын авиационно заводой профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ **М. И. Старков** үгэ абана.

— Мүнөө үедэ манай заводой коллективтэ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ бэелүүлхээр абаһан социалис уялгануудаа, түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл эхилээд байна, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Нёдондо предприятимнай яһала һайнаар хүдэлжэ гараһан юм. Продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 107,1 процент, тэрэниие худалдалга — 106,6 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ — 101,3 процент дүүргэгдээ һэн. Гадна продукциимнай өөрынь үнэ сэн 0,3 процентээр доошолоо.

Энэ үе соо арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа гаргаха талаар урагшатай алхам хэгдээ. Жэшээлхэдэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй продукци 1974 ондо гаргаһан байна.

Гадна алмалта, арьбалалтын гурим сахилга хүдэлмэриимнай тон шухала талань болонхой. Жэшээлхэдэ, 1974 ондо 3,3 миллион киловатт-час электрын эрчим хүсэн, 51 тонно үнгэтэ, 41 тонно хара металл алмагдаһан байха юм.

Юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэй даабаринуудые 2—3 һараар урид 2.000 гаран хүдэлмэришэд, табан жэлэйнгээ түсэб 32 хүн мүнөө үедэ дүүргээд байна. 945 түрүү хүдэлмэришэд «1974 оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгтэ хүртэнхэй. Коллективэймнай 54 процентнь коммунис ажалай ударнигууд.

Иимэ болоходоо манай ажал хэрэг яһала һайнаар ябана гэжэ нүхэр Старков мэдүүлээ. Эдэ амжалтанууд ямар аргаар туйлагдаа гээшэб? Нэн түрүүн социалис мүрысөөнэй эмхидхэлдэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энэ хэрэгые саашадань бүри һайжаруулха зорилгоор манай профсоюзай завком ехэ хүдэлмэри ябуулна. Мүрысөөнэй ябаса харуулха, үрэ дүнгүүдыень согсолон гаргаха талаар элдэб, таатай зохид аргануудхэрэглэгдэнэ, хүдэлмэришэдые улам олоор мүрысөөндэ хабаадуулхые оролдоно.

Энээнһээ гадна шэнэ хүдэлөөн, үүсхэлнүүд мүндэлнэ. «Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ, научно-техническэ дэбжэлтэдэ хубитаяа хэр оруулнаш?», «заводой ажалай түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадалсахын түлөө тэмсэе», «Коммунис ёһоор хүдэлмэридөө хандахын түлөө» гэһэн уряанууд дэрэ улам үргэдэжэ байһан социалис мүрысөөндэ бүхы цехүүдэй, таһагуудай, бригадануудай коллективүүд хабаадалсана.

«Коммунис ажалай коллектив» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэл мүн лэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Иимэ нэрэ зэргэтэй болоһон коллективүүдтэ табидаг эрилтээ бури ехэ болгообди. Тиигэжэ түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй үшөө ехэ, үндэр амжалта түйлахыень ажалша коллектив бүхэниие уряална.

Гэхэ зуура үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ талаар ехэ эрилтэ табигдана. 1974 оной дүнгөөр гурбан цехэй коллективүүдые «Коммунис ажалай коллектив» гэһэн нэрэ зэргэһээнь болюулһан байна. Ушарынь эдэ коллективүүдтэ архидаха, ажалдаа гээгдэхэ, ажалаа хаяха ушарнууд дайралдаа. Мүн хүмүүжүүлгын, ойлгууламжын хүдэлмэри урданайхиһаа муугаар ябуулагдадаг болоо бшуу.

Үгэ хэлэгшэ заводой хүдэлмэридэ ушардаг дутуу дунданууд тухай тогтобо. Зарим цехүүд даабаряа, социалис уялгануудаа дүүргэдэггүй байна. Гадна хүдэлмэришэд дуталдана.

Загарайн аймагай Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэн, модоной, саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай гэшүүн **Е. Б. Сультимова** конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, предприятиин профсоюзай рабочкомой ябуулдаг соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри тухай тогтобо. Энэ хэрэг тус комбинадта яһала һайнаар ябуулагдадаг юм гээд тэрэ тэмдэглээ.

Профсоюзай организациин мэдэлдэ соёлой байшан, юһэн улаан булан, хоёр библиотекэ, кинотеатр бии. Эдэнэр хүдэлмэреэ рабочкомой хүтэлбэри доро эмхидхэн ябуулна.

Уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ 100 гаран хүн хабаадалсана. «Стружка» гэжэ агитбригада, «Залуу наһан» гэжэ инструментальна ансамбль, дуушадай ехэ коллектив, драматическа кружок эдэбхитэй һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

— 1973 оной хүдэлмэриин дүнгөөр манай соёлой байшангай коллектив облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Духовой оркестрэй хүсэд комплект шагнагдаа һэн. Жэшээлхэдэ, «Стружка» гэжэ агитбригадамнай республиканска харалгада хабаадалсахадаа, нэгэдэхи һуури эзэлээ һэн, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, тэрэ соёлой байшангай дэргэдэ хүдэлдэг лекторнүүдэй хүдэлмэри тухай, заншалта болоһон ажалай алдар солын үдэшэнүүдые үнгэргэлгэ тухай, уралан нарижуулагшадай, коммунис ажалай ударнигуудай, эхэнэр механизаторнуудай слёдүүдые яажа үнгэргэдэг тухайгаа хөөрэбэ.

Тус комбинадай библиотекын хүдэлмэри һайшаамаар байна. 17 гара мянган ботитой энэ соёл гэгээрэлэй гуламтада 1974 оной турша соо олон хүнэй хабаадаһагай арбан хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ. Библиотекэ сооһоо уран гоёор шэмэглэгдэһэн стенднүүд, витринэнүүд бии. Эдэнэр нэгэ хэды болоод лэ шэнэлэгдэжэ байдаг шуу.

Манай рабочкомой мэдэлдэ кино харуулдаг 9 түхеэрэлгэ бии гээд тэрэ мэдээсээ. Тэд олонхинь эбдэржэ, урагшатайгаар хүдэлдэггүй байна. Тэдэниие заһаха хүнүүдые эльгээгыт гэжэ Загарайн аймагай киносетиин хүдэлмэрилэгшэдтэ оло дахин хандагдаа гээшэ. Гэбэшье тэдэнэр шэхэ дүлиин һуудаг. Гадна үнинэй болоһон, хуушан кинонуудые манда асарна. Тэрээнһээл болоожо, хүн кино харахаяа үсөөнөөр ерэнэ, киномеханигуудай түсэбөө дүүргэжэ шадагагүй.

Манай комбинадай соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанудта 52 хүн хүдэлдэг. Эдэнэрэй 50 процентнь тусхай һургуулигүй зон. Тиимэһээ хүдэлмэреэ ябуулхадаа алибаа бэрхэшээлнүүдтэй ушардаг ааб даа. Эдэ мэтын асуудалнуудта облпрофсовет анхаралаа табидаг болохо бээз гэжэ тэрэ хандаа.

Научно-техническэ бүлгэм, тэдэнэй оюун бэлигтэ эдэбхитэд хадаа промышленна үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ горитой нүлөө үзүүлдэг болоо гээд, Буряадай областной научно-техническэ бүлгэмэй соведэй түрүүлэгшэ, «Теплоприбор» заводой главна инженер **Ю. В. Музыка** үгэеэ эхилнэ.

Мүнөө үедэ республика дотор 13 областной правлени эмхидхэгдэнхэй, ехэ хүдэлмэри бүтээжэ байдаг юм. Бүлгэмэй гэшүүдэй тоо жэлһээ жэлдэ ургана. 17.400 гаран хүн техническэ ухаалан зохёолгодо, уралан нарижуулгада хабаадалсана.

— Нёдондо манай совет 37 конференци, зүблөө болон семинарнуудые эмхидхээ. Гадна залуушуулай техническэ творчествын харалга ВЛКСМ-эй обкомтой сугтаа үнгэргөөбди. Энэ үе соо залуу уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой тоо хоёр дахин олон болоо, — гэжэ нүхэр Музыка хэлэнэ.

Мүн хубиин комплексно түсэб абалгын конкурс инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда соносхогдоо һэн. 1973 ондо «Электромашина» заводой инженер нүхэр Леонов, 1974 ондо прибор бүтээлгын заводой конструктор нүхэр Каминская гэгшэд энэ конкурсдо илажа гараа һэн.

Наука, техникын һүүлэй түйлалтануудые олондо мэдээжэ болгохо талаар ябуулһан хүдэлмэри тухайгаа үгэ хэлэгшэ тогтоо. Тиигээд тус бүлгэмэй гэшүүдэй ороноймгоо ондоо область, хизаар, республикануудта ошожо, тэндэхи промышленна предприятинуудай ажал хэрэгтэй, тэндэ нэбтэрһэн түрүү онол аргануудтай танилсажа, нютагаа бусахадаа, алишье талаһаа аша туһатай шэнэ юумэ үүсхэдэг, республикынгаа предприятинуудай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлдэг байһан тухай хөөрэбэ.

Жэшээлхэдэ, Онохойн модоной комбинадта зомгооһо нэгэ хэмээр, таһалгарлагүйгөөр дамжуулха түхеэрэлгэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдээнь ямаршье үлэдэһэ хаядалгүйгөөр бүхы модые хэрэглэхэ арга олдоо бшуу. Тиигэжэ 4 мянган түхэригэй сэнтэй алмалта хэгдэһэн байха юм.

Гэхэтэй хамта энэ шухала хэрэгтэ дутуу дунданууд үшөөл ушарна гэжэ нүхэр Музыка хэлээ.

Республикын научно-техническэ бүлгэмэй совет хүдэлмэреэ эрхилхэ өөрын гэргүй байна. Тиимэһээ хамта сугларха, зүбшэхэ, ажал ябуулгануудаа бэелүүлхэ аргагүй болоно гээшэ. Техникын байшантай болохо гээшэ тон шухала хэрэг мүн гээд, үгэ хэлэгшэ мэдүүлнэ.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд НОТ-ой хүдэлмэридэ эдэбхигүйгөөр хабаадана. Тэндэ эхин организаци эмхидхэхэ гэһэн хүсэлнэй бүтээгүй. Наука ба ажабайдал хоёрые нягтаар холбохо тухай оло дахин хэлсэдэгбди. Теэд манай дурадхал энээндэ хабаатай бэшэ гү гэһэн асуудал тэрэ табяа.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, партида, совет арадта партиин Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгын гүнзэгы үдхые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха ехэ хүдэлмэриин коллективэй дунда үргэнөөр ябуулагдажа байһан тухай Сэлэнгын совхозой һаалишан Социалис Ажалай Герой **Н. Л. Тадвашкина** хэлээ. Совхозой коллектив шанар һайнтай, үнэ сэнгээр хямдахэ ехэ продукци абахын түлөө табан жэлэй даабарине амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэл улам үргэдхэжэ байна. Тиигэжэ 1975 оной — түгэсхэхы жэлэй түсэб, абаһан уялгаяа болзорһоочь урид дүүргэхэ зорилго табиһай байһыень тэрэ элирхэйлээ.

— Нёдондо сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байгаашье һаань, манай Вершинскэ һү һаалиин фермын коллектив яһала һайн үрэ дүн түйлажа шадаа. Һү һааха жэлэй түсэбтэ даабари 110 процент дүүргэһэн, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3.186 килограмм һүн һаагдаһан байна. Би өөрөө жэлэйнгээ даабарине 172 процент дүүргээ һэм. Үнеэн бүриһөө 5200 килограмм һү һааха социалис уялгаяа 633 килограммаар үлүүлээб. Харууһалжа ябадаг 19 үнеэдһээ 22 тугал абтаа һэн, — гэжэ нүхэр Тадвашкина мэдүүлээ.

Үгэ хэлэгшэ сугтаа хүдэлдэг бэрхэ малшадайнгаа ажал хэрэг тухай, бэе бэедээ харилсан туһалалсадаг, залуу малшадые өөһэдынгөө дүй дүршэлдэ һургадаг һайн һайхан ёһо заншал тухай хөөрэхэ зуураа, өөрөө 1975 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр. 5.500 килограмм һү һааха уялга абанхайб гэбэ.

Манай коллектив бүхы дээрээ бүри ехэ үрэ дүн түйлажа шадамаар. Тэжээлээр хүсэд хангагдадаггүйһөө боложо ехэ хохидолдо оронобди. Тиихэдэ ехэнхи ажалаа гараар хэдэг зангаараа байһамнай угаа гэмшэлтэй. Малшадай ажаһуудал һайжаруулха, болбосон байдалтай болгохо хүдэлмэри эрхилэгдэнэгүй. Үнгэрхэдөө, автолавка манай эндэ хэдэн һараар ерэдэггүй шуу. Эдэ бүгэдэ, хэнэйшье мэдэһээр, ажал хүдэлмэридэмнай муугаар нүлөөлнэ гээшэ гэһэн ажаглалта нүхэр Тадвашкина хэһэн байна.

БАМ-ай барилгашадай урда парти, правительствамнай ехэ зорилгонуудые табина. Тиимэһээ манай тоннельнэ 11-дэхи отрядай профсоюзай организаци энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхые оролдоно гэжэ тус отрядай профсоюзай постройкомой түрүүлэгшэ **П. А. Мороз** конференциин трибуна дээрэһээ мэдүүлбэ.

7,6 километр утатай Байгалай, 15,3 километр утатай Хойто-Муйска тоннельнүүдые барижа эхилхэ сагнай бүри дүтэлжэ байна. Мүнөө манда тон хэрэгтэй ашаа зөөхэ автомобильна харгые Таазаһаа Уоян тээшэ татажа дүүргээд шахуу байнабди.

Постройкомнай профсоюзай бүлэгүүдые эмхидхэхэ, гэшүүдыень бүридэлдөө абаха талаар хүдэлмэреэ дүүргээ. Иигээд байхада барилгашадай ажаһуудалые һайжаруулха талаар эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулха зорилго урдамнай тобойн гарана.

Нэн түрүүн байрын гэрнүүдые, столовонуудые, ясли, саадуудые, һургуулинуудые бариха ёһотойбди. Мүнөө үедэ хүдэлмэришэдэймнай олонхинь майхачгууд соо гү, али тэндэхи айлнуудта байрлана бшуу.

1974 ондо 75 хүнэй нэгэ доро эдеэлхэ гурбан столово, байрын хэдэн гэрнүүдые барьябди. Энэ талаар Байгал дээгүүр нээгдэһэн «мүльһэн» харгы тон шухала үүргэ дүүргэнэ. Энээгээр манда хабсаргамал гэрнүүдые асарна.

Саашадаа үгэ хэлэгшэ ажалай журам һайжаруулха, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, барилгашадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар профсоюзай постройкомой юу хэжэ байһан тухай тогтобо.

Тиигээд Нижнеангарск посхондо БАМ-ай барилгашадые хангаха ОРС бии болгохо хэрэг түргэдүүлхыень облпрофсоведэй президиумдэ хандаһан байна.

Сүлөө сагаа һайнаар үнгэргэбэл, хүдэлмэришэд илангаяа һайнаар хүдэлдэг гээд, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай профкомой түрүүлэгшэ **В. А. Агалова** үгэеэ эхилнэ.

Тус предприятида энэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Амаралтын үдэрнүүдтэ спортивна мүрысөөнүүд, элдэб харалганууд, конкурснууд эмхидхэгдэнэ, лекци, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэ, уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэри сагүргэлжэ ябуулагдана.

Горпищеторгын 78-дахи магазинай наймаалагша **П. С. Анчёнова** үгэ хэлэхэдээ, хотын худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда табан жэлэй гүрэнэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй дэлисэ ехэтэйгээр дэлгэрһэн тухай, ажалдаа элдэб түрүү аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлдэг болоһон тухай, залуу хүдэлмэрилэгшэдые һуугаа хүмүүжүүлдэг дүршэл тухай тогтоо.

Гэхэ зуура худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэридэ ушардаг дутуу дунданууд элирхэйлэн дурдаа. Улаан-Үдымнай энэ һалбарида хүдэлдэг зоной сугларжа, соёл гэгээрэлэй болон элдэб хэмжээ ябуулгануудые эмхид... ламта — культурын ... гүй байһан ушар угаа ... шэлтэй. Иимэһээ ний... дэлмэри үргэнөөр яб... арга олтоногүй. Мүн ... мэргэжэл шудалха уй... дүүргээд, худалдаа ... най газарта хүдэлхөө... залуушуулые түбхи... хамтын нэгэшье байра... томнай үгы бшуу.

Тоосоото элидхэл... зүбшэн хэлсэлгэдэ ... ажахын ба бэлэдхэлэй ... мэрилэгшэдэй проф... обкомой түрүүлэгшэ ... **Бальжинимаев**, «Ма... хозстрой» нэгэдэлэй ... жоруулагдамал колонн... дошо дархан **Н. Д. Гр...** профсоюзай Хяагтын ... ведэй түрүүлэгшэ **С. Ч...** маев, Загарайн аймагай ... гант» колхозой түрүү... **А. В. Смолин**, «Бурят... строй» трестын проф... постройкомой түрүү... **Е. Г. Таряшинов**, ма... саарһанай промыш... стиин хүдэлмэрилэг... профсоюзай обкомой ... лэгшэ **П. Н. Петров**, ... публикын гэгээрэлэй ... нистр **С. С. Д...** ВЛКСМ-эй обкомой ... секретарь **В. Д. Радн...** шэд хабаадалсаһан бай...

Конференциин деле... дай үмэнэ КПСС-эй об... секретарь **В. Г. Б...** үгэ хэлээ.

Облпрофсоведэй то... үедэ ябуулһан хүдэлм... конференци хангалтатай... рэ тоолоод, респуб... профсоюзай органи... саашадаа бэелүүлхэ ... хараалһан дэлгэрэнгы... тоол баталан абаа.

Манай газетын үсэгэлдэрэй номерто толилогдо... Облпрофсоведэй бүридэлэй списогтэ алдуу гараһан... ладань энэ списогые зүб болгожо дахин толилнобди.

СОВЕДЭЙ ГЭШҮҮНДЭ КАНДИДАДУУД

Абидуев А. Ж.	Мороз Ф. А.
Балханов Ю. Л.	Некипелов И. К.
Блинов Н. А.	Пластинина Е. В.
Балаганский М. С.	Рыбникова Н. Я.
Ваганов А. Ф.	Сандаков Б. Д.
Веретенов Л. Н.	Хандирова М. Д.
Ильин А. Д.	Цыбиков В. Б.
Киселев Г. С.	Чернявский Л. Ф.
Комиссаров Л. С.	Чуманов П. Н.
Кихней А. П.	Шотин В. М.
Мальцев Н. Н.	Шахартуев В. Ф.
Молонов И. И.	

ПРОФСОЮЗУУД ХООРОНДЫН ОБЛАСТНОЙ XIII КОНФЕРЕНЦИИН ҺУНГАҺАН ШАЛГАЛТЫН КОМИССИ

Алдохина А. В.	Матвеев Б. М.
Бранчуков П. В.	Михалев О. И.
Иванова Н. А.	Онучин В. Г.
Кузьмина [illegible]	Санжеева Т. Н.
Кузьмин А. М.	

ФЕВРАЛИИН 23—СОВЕТ АРМИИН hАЙНДЭР

СОЦИАЛИЗМЫН НАЙДАМТАЙ ХЭРЭМ

А. А. ЕПЕШЕВ, армиин генерал, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политуправлениин начальник

[illegible] ИЛАГДАШАГҮЙ ба [illegible] үльгэр түүхэдэ оропон!... Дайшалхы алдарта зам [illegible]гаhан түрэл армияа арад [illegible] иигэжэ нэрлэдэг гээ[illegible]. Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүү[illegible] баатар габьяата түүхэ [illegible] жэлдэ үшөө нэгэ, табии [illegible] хуудаhаар нэмээг[illegible]. Совет [illegible]үнүүд түрэл партиингаа XXIV съездын [illegible] шиидхэбэринүүдые [illegible] дээрэнь бэелүүлхэ та[illegible] габшагай ажалай оршон байдалда энэ hайндэрые [illegible] тэмдэглэжэ байна.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүү[illegible] анха байгуулга ба тэрэ[illegible] саашанхи хүгжэлтэ ха[illegible] Коммунис партиин[illegible], В. И. Ленинэй ажал ябуул[illegible] таhаршагүй холбоотой [illegible] Агууехэ Октябриин ре[illegible] волюциин hүүлээрхи бэрхэ[illegible] үе hэн. «Иимэ эрхэ [illegible] байдалда социалис Эсэгэ оро[illegible] аршалан хамгаалхын ту[illegible] баатар зоригто ба хүсэн [illegible] түгэс арми, бата найдамтай [illegible] хэрэгтэй...» гээд В. И. Ленин хэлэhэн юм. (В. И. Ленин. зохёолнуудайнь гүй[illegible] суглуулбариин 36-дахи [illegible] боти. нюур 341—342).

В. И. Ленинэй урид хара[illegible]hан ёhoop, Советүүдэй [illegible] республика түрүүшын[illegible] үдэрhөө гадаадын ба [illegible] дотоодын олон тоото дайсад[illegible] өөрынгөө эрхэ сүлөө ба [illegible] бэеэ даанхай байдал аршал[illegible] хамгаалха баатай боло[illegible]. Эдэ бүгэдэдэ бодото сэг[illegible] үгэhэн Коммунис пар[illegible], В. И. Ленин оборо[illegible] хэрэгтэ бүхы хүсэ ша[illegible] элсүүлхэ гэhэн тон [illegible] заабари арад зондоо [illegible]hэн гээшэ.

1918 оной январиин 28-[illegible] Арадай Комиссарнуудай Совет Хүдэлмэришэн-таряа[illegible] Улаан Арми, хоёр не[illegible] үнгэрhэн хойно Хү[illegible] дэлмэришэн - Таряашанай Улаан Флот байгуулха ту[illegible] түүхэтэ декредүүдые [illegible] байна.

Түүхэтэ тэрэ сагта орон [illegible] сэрэгэй часть бо[illegible] соединенинүүд тогтоог[illegible] эхилhэн. Залуу Улаан [illegible] отрядууд удангүй [illegible] Петроград тээшэ тэгүүлhэн [illegible] сэрэгүүдтэй дайлал[illegible] баатай болобо. Ээрхэг [illegible] түрэмхэйшүүл шанга сохил[illegible] орожо, Псков ба Нарва [illegible] тэдэнэй добтолго тог[illegible] бэлэй. Тэрэ сагай [illegible] хэрэгүүдэй мүнхэ ду[illegible] болоhон февралиин [illegible]

[illegible]

[illegible] хангаха хэрэгтэ шиидхэхы [illegible] дүүргэhэн шуу.

КПСС-эй СЭРЭГЭЙ политикын сэсэ мэргэн ба хо[illegible] хараатай байhан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ эли тодоор харагдаhан байна. Фашизмын СССР-тэ зэрлиг муухайгаар добтолон орохотой зэргэ дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ партиимнай хэhэн хүдэлмэриин ашаар бүхы оромнай хүсэн түгэс сэрэгэй лагерь болгогдоо hэн.

Фашис Германиин ээрхэг добтолго хадаа совет арадта, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ түйлай ехэ шалгалта болоhон. Эхэ орондомнай аюулта байдал ойртон ерэhэн юм. Агууехэ илалтада хүрэжэ ерэhэн замнай тон ута, айхабтар бэрхэшээлтэйшье байhан. Тэрэ илалтынгаа гушан жэлэй ойе энэ жэлдэ тэмдэглэхэеэ байнабди. Дүрбэн жэл соо үргэлжэлhэн аюулта дайнай үхэл, зоболон дабажа, тэрэ илалтада ерээ hэмди. Энэ замнай Брестын хэрэмые хамгаалагшадай эгэршэгүй баатаршалгаhаа эхилээд, Москва шадарай байлдаан, үльгэр домогто Ленинградые, Одессэ, Севастополь, Киев, Керчь, Новороссийские хамгаалгын тулалдаануудые дамжан ерэhэн түүхэтэйл. Сталинградай агууехэ тулалдаанда, Курск шадар ба 1944 ондо Украина болон Белоруссида хэгдэhэн дэлисэ ехэтэй добтолгодо хабаадалсаhан совет сэрэгшэдэй баатаршалга үеын үедэ мартагдахагүй. Берлин шадар дайсанда хэгдэhэн үзэгдөөгүй шанга добтолго фашизмые даралгаар эсэсэй илалтада хүргэhэн байна. 1945 оной сентябрьда мүн милитарис Японhал илагдан даргадаhанаа мэдэрээ бэлэй.

Социалис Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэhэн манай арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд сүлөөлэлгын интернациональна ехэ үүргэ дүүргээ. Манай армиин илалта түгэс добтолгонууд Европын саг зуураар эзэмдэгдээд байhан оронууд: Югослави, Польшо, Чехословаки, Албани, Франци, Итали болон бусадай патриотическа хүсэнүүдэй сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлые саашаданъ үргэдхэхэ хэрэгтэ туhалhан байна.

Европын оронуудта, Хойто Хитадта ами наhаяа алдаhан миллионhоо дээшэ манай солдат ба офицернүүдэй хамтын могила бии юм. Эдэ могиланууд совет солдадай интернациональна баатаршалга тухай үеын үедэ hануулжа байхал.

МАНАЙ АРАДАЙ илалтын түлөө тэмсэлдээ хэhэн түйлай ехэ гээлтэ хоролтые бидэнэр хэзээдэшье мартаха ёhогүйбди. Эхэ оронойнгоо түлөө дайнда унагшад тухай дурасхаал ойроо хүртэшэгүй нангин. Мүнхэ гал, монуметнүүд, обелиск ба хүшөөнүүд — эдэ бүгэдэ баатарай үхэлөөр унагшад тухай гансахан дурасхаал бэшэ бшуу. Эдэ хадаа мүнөө ажаhуугшадта ходо hануулжа байдаг хандалга, агууехэ Илалтын хэрэгые хүндэлжэ ябаха уряа мүн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда түйлагдаhан Илалта хадаа совет обществын ба гүрэнэй байгуулалтын үлүү hайн байhаниие, капитализмhaa социализмын үлэмжэ hайн байhаниие эли тодоор гэршэлэн харууланхай. Манай илалта — марксизм-ленинизмын үзэл бодолой. СССР-эй арадуудай хани нүхэсэлэй, совет патриотизмын ба пролетарска интернационализмын үрэ дүн мүн. Гэбэшье, илалтын гол эшэ үндэhэн байhан, ороноо хүсэн түгэс сэрэгэй лагерь болгожо шадаhан Коммунис партиин хүтэлбэрие онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партиин дайшалхы штаб — Центральна Комитет фронт тыл хоёрой хүсэ нэгэдүүлэн хүтэлбэрилжэ, фашис эзэмдэгшэдые үй дэлдэ сохихо ехэ тэмсэлэй программа зохёоhон байха юм.

Совет арадай энэ илалга мүнөөшье уласхоорондын байдалда ээрхэг ябуулга хэхые hэдэгшэдтэ hануулга, hургаал боложо үгэнэ. Социализмые илаха, марксизм-ленинизмын үзэл сургаалда, социалис Эхэ орондоо үнэн сэхэ, Ленинэй партиие тойроод нягтаар жагсаhан арадые илаха хүсэнэй үгы байhаниие үнгэрhэн дайнай дүнгүүд үшөө дахин гэршэлэн харуулна.

КПСС-эй, мүн аха дүү бусад партинуудай аша туhаар КПСС-эй XXIV съездын баталан абаhан эб найрамдалай Программа уласхоорондын байдалда амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Дэлхэй дээрэ шахардуу байдал hулаpуулха, амгалан ёhoop зэргэ оршон ажаhууха hанамжа дурадхал үргэноор дэмжэгдэнэ. Гэбэшье, шахардуу байдалые hулаpуулгада дурагүй, буу зэбсэг ехээр гаргахые оролдодог хүсэнүүд үшөөл бии гээшэ. Ушэр нимэhээ шахардуу байдалые hулаpуулхын, уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэхэ зуураа, Совет түрэмнай СССР-эй обороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулна.

Манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые саг үргэлжэ бэхижүүлжэ байха гээшэ социализм ба коммунизм амжалтатайгаар байгуулха шухала арга нүхэсэл болоно. Мүнөө ямаршье дайсанай Эхэ орондомнай добтолхо, совет хүнүүдэй амгалан ажалда hаад түбэг ушаруулхые заахашье hэдээ hаань, армиимнай сэрэгшэд харюу үгэхөөр хэзээдэ бэлэн.

МҮНӨӨ САГАЙ эрхэ байдалда манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй үмэнэ социалис хани нүхэсэлэй бүхы оронуудай аюулгүй байдал хангаха зорилго табигдана. Энэ нангин зорилго аха дүү бүхы арминуудай хамтын хүсөөр бэелүүлэгдэнэ. Социализмын түйлалтануудые хамгаалга яаха аргагүй интернациональна удха шанартай хэрэг болонхой.

Социалис оронуудай марксистско-ленинскэ партинуудай сэрэгэй талаар интернациональна политика Варшавска Договорой организацида оролгоор тайлбарилагдаха зэргэтэй. Социалис гүрэнүүдэй hайн дурааpaa оpоhон энэ союз арадуудайнгаа революционно түйлалтануудые хамгаалха үүргэеэ хори шахуу жэлэй туршада амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Империализм — дайн сэрэгэй гол үүсхэлшэн. Империализмын байhан сагта дайнай аюул, дэлхэйн шэнэ дайнай hүжэрхэ аюул үсадхагдахагүй. Гэбэшье, империализм дура зоргооро дай үүсхэжэ шадахаяа болёо. Ээрхэг түрэмхэйшүүлэй хорото аашые дары хойшо татаха шадалтай социалис оронуудай хүсэн түгэс арминууд хэзээдэ бэлэн байна.

Хүндэ индустри, машина бүтээдэг промышленностиин үндэр хүгжэлтын ашаар манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мүнөө үе сагай сэрэгэй бүхы түрэлэй техникээр сүм хангагданхай. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэгтэй бүхы техникээр хангаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха зуураа, КПСС дайнда хүн гээшэ гол хүсэн байха гэжэ тоолоно. Совет засагай жэлнүүдтэ манайда шэнэ түхэлэй сэрэгшэ, гүрэн түрэдөө үнэн сэхэ ба интернационалис сэрэгшэ хүмүүжүүлэгдэнхэй. Энэ сэрэгшэ хадаа Үбэлэй Ордониие эзэлэн абагшадай, Магнитын үүсхэлшэдэй, Москва болон Сталинградые хамгаалагшадай, Берлиниие абагшадай хамаг hайн шэнжэ шанар бэедээ халан абанхай бшуу.

Ракетэнүүдые табидаг газарта дайшалхы дежурство, самолёдоор олон час соо ниидэлгэ, Эхэ оронhоо холуур корабльнуудай тамаралга, зунай халуунда, үбэлэйшье хүйтэндэ, үдэр, hүнишье үнгэргэгдэдэг дайшалхы hуралсал, десант хаялга, танкнуудые жолоодолго хадаа сэрэгшэ бүхэндэ эгээл дээдын дайшалхы шадабаритай, шанга журамтай, эмхи гуримтай байха эрилтэ табина. Эдэ бүхы эрилтэнүүд манай командирнуудай, политическэ хүдэлмэрилэгшэд ба партийна организацинуудай хүтэлбэри доро түйлэгдана.

Манай орондо коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ амгалан байдал найдамтайгаар хангаха зуураа, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд сэрэгэй албанда байhан залуушуулые hурган хүмүүжүүлхэ талаар түйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ. «Совет Арми — манай арадай нэгэ хүбинь болоно, тэрээнтэй нэгэ ажабайдалтай. Манайда сэрэгэй албан — гансахан дайшалхы шадабариин hургуули бэшэ, харин үзэл бодолой ба маха бадаа хатуужуулха, журамтай, эмхи гуримтай байлгын талаар hайн hургуули мүн» гэжэ КПСС-эй XXIV съездын тоосоото элидхэл соо хэлэгдээ hэн. Сэрэгэй частьнуудта, корабльнуудта алба хэhэн сэрэгшэд техническэ элдэб мэргэжэл шудална. hүүлээрнь тэдэнэр арадай ажахыда бусаад, армида олоhон мэргэжэлээ амжалтатайгаар хэрэглэнэ. Арми ба Флодоймнай ажал хэрэг урагшатай, нэгэ жэгдээр, хүсэ ехэтэйгээр сохилно.

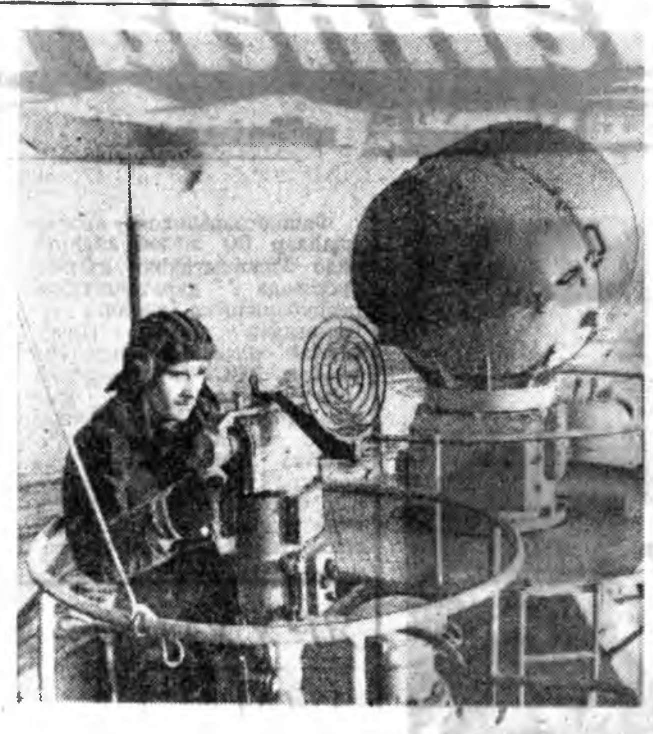

УЛААН ТУГТА ХАРА ДАЛАЙН ФЛОТ. Хара далайн флодой сэрэгшэд Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэрые дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлдээ ехэ амжалтануудтайгаар угтаба. Часть, подразделенин болон корабльнууд дээрэ хододоо бэлэн байхын түлөө, эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхын ба буу зэбсэг, техникээ арьбалан гамнахын түлөө мүрысөөн үргэноор дэлгэрнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: катернууд hургаалдаа гараба. Наада таладань — комендор, матрос А. Бобрицкий. Тэрэ дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлэй эрхимлэгшэ юм.

ТАСС-ай фотохронико.

УЛААН ТУГТА СИБИРИИН СЭРЭГЭЙ ОКРУГ. Сибириин сэрэгшэд гвардейцүүд-забайкальцуудай үүсхэлые халуунаар дэмжэбэ. Сэрэгэй hуралсалай зорилгонууд болон нормативуудые эрхимээр дүүргэхэ, техникэ болон сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые аша үрэтэйгөөр хэрэглэхын түлөө тэмсэлые тэдэнэр шухалын шухалада тоолохо гэжэ шиидэнхэй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (дээрэнь) Владимир Еликаров — Н-скэ частиин сапернуудай отделениин ерээдүйн командир. (Доронь) — ахалагша сержант М. Королевой эрхим ракетнэ расчет hорилгодо.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАhАА

телефон·телеграф·радио

ЛОНДОН

СССР-эй, Англиин хоорондохи харилсаанай шэнэ шата

ТАСС

Советскэ Союзай, Англиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо Москвада болоhон хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые Англиин хэблэл шэнжэлжэ үргэлжэлhөөр. Советскэ Союзай, Англиин хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалгын hайн үрэ дүнгүүдые хангаха хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ехэ туhа хүргөө гээд «Гардиан» газетэ тэмдэглэнэ. Зүбшэн хэлсэгдэhэн бүхы асуудалнуудые тэрэ hайн мэдэжэ байгаа гээд Англиин делегациин гэшүүдэй нэгэн тэмдэглэбэ.

Советскэ Союзай, Англиин хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада хэhэн хөөрэлдөөнүүд аша үрэ ехэтэй байба гээд Англиин хүтэлбэрилэгшэд тэмдэглэнэ. Совет-англиин харилсаануудай шэнэ шата нээгдэжэ байна.

ХАРИЛСААГАА УЛАМ БЭХИЖҮҮЛХЭ

Советскэ Союзай, Англиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо Москвада болоhон хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые дэлхэйн олониитэ hайшаан шэнжэлhээр.

ЛОНДОН. Англиин ба Советскэ Союзай хоорондо шэнэ, хани барисаата политическэ харилсаан тогтожо байна гээд «Гардиан» газетэ бэшэнэ. Хөөрэлдөөнүүд амжалтатайгаар үнгэрөө гэжэ «Ивнинг стандард» газетэ тэмдэглэнэ.

СОФИ. Эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын шахардуу шанга байдал hулаpуулхын түлөө тэмсэлдэ агууехэ Советскэ Союзай айхабтар ехэ үүргэ дүүргэжэ байhыень Москвадахи хөөрэлдөөнүүд элирхэйлэн гэршэлбэ гээд «Работническо дело» газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА. Советскэ Союзай, Англиин хоорондохи хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд амжалтатай байжа, баруунай зарим политическэ шэнжэлэгшэдые, эдэнэй дунда Англиин зарим тушаалтадые гайхуулhан байна гэжэ «Курьер польски» газетэ шэнжэлэл соогоо мэдээсэнэ.

БЕРЛИН. Англиин хүндэтэ айлшанай хүндэлэлдэ эмхидхэгдэhэн сайлалга дээрэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, бата эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангахые дэлхэйн бүхы оронуудай хүсэжэ байhые элирхэйлэн гэршэлээ гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

ПРАГА. Дэлхэй дээрэ боложо байhан хубилалтануудай саашадаа улам хүгжөөгдэхынь тула, дэлхэйн бүхы оронуудтахи шахардуу шанга байдалай hулаpуулагдахынь тула хоёр ороной хүсэжэ байhые Совет-англиин хамтын мэдүүлгэ элирхэйлэн харуулаа гээд «Праце» газетэ заана. Совет-англиин харилсаае гүнзэгырүүлэн бэхижүүлгэ Европодо аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэхэ байна.

ГАВАНА. Совет-англиин хамтын мэдүүлгэ уласхоорондын оршон байдалда ехэ үүргэ дүүргэхэ байна гээд «Гранма» газетэ бэшэнэ. Уласхоорондын шахардуу шанга байдал hулаpуулхын тула СССР, Англи ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана.

НЬЮ-ЙОРК. СССР-эй ба Англиин хоорондо экономическа, промышленна харилсаа холбоо хүгжөөлгын удаан болзоорой программын Москвада гар табигдаhан ушарта «Уолл-Стрит джорнэл» газетэ тэмдэглэнэ. Али алиндань ашатай туhатай байхаар Англи Советскэ Союзда урьhаламжа үгэхэ харагтай. Экономическа, промышленна харилсаа холбооной программада гар табигдаhанай ашаар Англи экономическа хүшэр бэрхэшээлтэй байдалhаа гараха байна гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН

ХҮДЭЛМЭРИГҮЙШҮҮЛ УЛАМ ОЛОШОРНО

ТАСС

США-гай барилгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй 23 процентнь хүдэлмэри олохые оролдоно. Детройт хотодохи штукатуршадай, шулуушадай дүрбэнэй гурбан хубинь Кливленд, Флинт хотонуудтахи барилгашадай гурбан хубинь хүдэлмэригүй ябана.

Гэр байра барилгын эрид хороогдоhонhоо уламжалан, хүдэлмэригүйшүүл улам олошорhон байна.

НЬЮ-ЙОРК. Джерси-Сити хотын муниципальна 500 хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые ажалhаань гаргахаяа байhан тухайдаа хотын мэр Пол Джорден соносхоо. Энэ жэлдэ хотын бюджедэй бага болгогдоhонтой дашарамдуулан, иимэ хэмжээн абтахала байна.

ЛОНДОН. Америкын «Форд» гэдэг компаниин Дагенем, Хейлвуд, Энфилд, Саутгемптон хотонуудтахи филиалнуудай 11 мянган хүдэлмэришэд гурба ба дүрбэн ажалай үдэртэй неделидэ оруулагдахань.

БРЮССЕЛЬ. «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудта 4 миллион шахуу хүдэлмэригүйшүүл мүнөө тоологдоно. Европын парламентын сессиин үзэмжэдэ табигдаhан, «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудай элидхэл дотор иимэ тоо, баримтанууд дурдагдана. 1974 ондо Данида, ФРГ-дэ, Францида, Голландида, Бельгидэ, Ирландида хүдэлмэригүйшүүл улам олошорhон байна гээд элидхэл дотор хэлэгдэнэ.

ТОКИО. Январь hара соо Японодохи хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 1.060 мянга болоhон байна гээд гүрэнэй министр. Японой премьер-министрэй канцеляриин начальник М. Узки правительствын заседани дээрэ мэдээсэбэ. Саашадаа хүдэлмэригүйшүүл улам олошорхо байха гээд хүлеэгдэнэ. Байгша оной март hарада 1.270 мянган хүн гэхэ гү, али ажаллаха аргатай зоной 2,5 процентнь хүдэлмэригүй болохо байна.

(ТАСС).

РИМ

ИЗРАИЛИИН БУЛИМТАРАГШАДАЙ ХАРАТА ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүд Синайн хахад аралай Дундада далайн эрье шадараар булимтаран эзэмдэгдэhэн Рафах гэжэ газар нютагуудта харата муухай ябуулгануудые үүдхэнэ гээд Тель-Авивhаа ороhон мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ. Булимтаран эзэмдэhэн газар нютагуудhaa нүүдэл байдалтай хэдэн мянгаад араб хүн зониие — бедуинуудые үлдэн намнана, эдэнэй үрса гэрнүүдые, hургуулинуудые hандаргана. Рафахтахи хүдөө ажахын ургамалнуудые, үрэ жэмэстэ мододые үгы хэнэ.

КАИР. (ТАСС). Иерусалимай зүүн хубида промышленна предприятинуудые барлха гэhэн Тель-Авивай харата ябуулгануудые эрид буруушаажа байhанаа АРЕ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын тусхай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ. Энэ хадаа Дүтын Зүүн зүгэй асуудалаар ООН-ой тогтоолые бүдүүлигээр эбдэhэн ушар болоно.

Булимтаран эзэмдэhэн Араб бүхы газар нютагуудhaa Израилиин сэрэгүүдые дары түргөөр гаргахыень, Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэнүүдые hэргээхыень, Израилиин зонхилхы тушаалтадай харата муухай ябуулгануудые буруушаахыень тэрэ дэлхэйн олониитые уряалба.

ИРАГТА ЭРТЭ УРДЫН Вавилоной ниислэлые hэргээн бодхсохо проект табигдаба.

Шабараар хэгдэhэн hүмэ мүнөө хуушан түхэлдөө орожо байна (зураг дээрэ). Хотын зарим районууд дүрбэн метр зузаан шоройн доронhоо малтагдан абтажа сэбэрлэгдээ.

ТАСС-ай фотохронико.

Арадай хиналтын булан

hУРГУУЛИИН СТОЛОВОДО...

hургуули бүхэндэ столо… буфедүүдые олоор нээжэ, [illegible]ргагша бүхэниие халуун [illegible]гээр хангаха зорилго [illegible]итын эдеэ хоолой эмхи [illegible]лгануудай урда табигдаhан байна. «Юрэнхы эрдэмэй [illegible]да hургуулинуудта hайн [illegible]нартай эдеэ хоол бэлдэхэ [illegible]шанхи хэмжээ ябуулгануд тухай» захиралта [illegible]СССР-эй худалдаа наймаа[illegible] министерство, Центросоюз, СССР-эй гэгээрэлэй министерство 1967 оной сентябриин 14-дэ гаргаhан юм. Советскэ районой арадай хиналтын комитет тус захиралтын хэр дүүргэгдэжэ байгые hаяхан шалгаба. Хүүгэдые халуун эдеэгээр хангаха талаар hургуулинуудай дирекци, ниитын эдеэ хоолой [illegible]нүүд үнгэрhэн үедэ [illegible]той хүдэлмэри ябуулаа [illegible] тэмдэглэхэ шухала. Энэ шухала асуудалые бүхы талаhаань тон нарихаар шалгахын тула гүрэнэй худалдаа наймаанай инспекци, санитарно-эпидемиологическа станциин, городой [illegible]дэй 2-дохи поликлиникын түлөөлэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадажа, манай хүдэлмэридэ ехэ туhа хүргэжэ [illegible]даа.

Районой, мүн городой hургуулинуудай столовонуудта [illegible]гэдые түргэн хангаха хүдэлмэри hанаhанда хүрэмөөр [illegible]улагданагүйн. Забhарлалгын үедэ үхибүүд столово соо олоороо түрисэлдэнэ, зал соонь шэхэ дүлиирмэ шууятай. Столоводо класс классаараа орожо, нам hуужа эдеэлхэ график олонхи hургуулинуудта табигдаагүй байха юм. Мүн столоводо дежурлаха багша үгы. Энэ ушарhаа боложо бага классай hурагшад эдеэлэнгүй үлэшэдэг байна.

Столовын хүдэлмэрилэгшэдэй шанаhан эдеэн нэгэ янза, шанарайнгаашье талаар тулюур. Үдэр бүри ондоо янзын эдеэн бэлдэгдэхэ ёhотой. Гэбэшье үхибүүд зургаан хоногой туршада нэгэ янзын эдеэ хоол барина. Зарим столовонуудай хүдэлмэрилэгшэд hурагшадые хилээмэнэй элдэб зүйлөөр хангаха хүдэлмэреэ ямаршье шалтаггүйгөөр орхижорхёо. Эдеэнэй шанар hайжаруулха хэрэгтэ гол анхарал табигданагүй гэжэ эндэ хэлэхэ хэрэгтэй. Бэлдэгдэhэн хоолой шанар шалгаха тусхай комисси hургуулинуудай столовонуудта хүдэлнэгүй.

hургуулинуудай олонхи столовонуудай хүдэлмэрилэгшэд hурагшадта үгтэхэ ёhотой эдеэ хэмhээ багаар үгэхэ, үнгэржэ ерэхэдээ багашуулые мэхэлхэ ябадалтай шалгагшад дайралдаа. Жэшээнь, хоёрдохи столоводо (үйлэдбэриие даагшань Л. М. Кравчук, эдеэ шанагшань Л. А. Лавренко) иимэ ушар тохёолдоо. 8 үхибүүдтэ үгтэхөөр хэгдэhэн лапшааень шалгажа, шэгнэжэ үзэхэдэнь, тус бүридэнь 30 процент дутуу хэгдэhэн байба. Эндэ бэригдаhан коржик бүхэниинь хэмhээ бага. Шанаhан үндэгэеэ хараалагдаhан сэнгhээ үнэтэйгөөр худалдажа, үлүү гараhыень үбэртэлдэг байшоо.

47-дохи hургуулиин столовын үйлэдбэриие даагшаар Л. И. Стремякова ажалладаг. Стремяковагай хүтэлбэрилдэг эдеэшэд нэгэ үхибүүндэ үгтэхэ лапшаае 35—60 граммаар хаhаа. Мүн шанаhан үндэгэниинь хэмhээ үнэтэй гэжэ хинагшад элирүүлээ. Энэ hургуули хүүгэдые hүөөр, сагаан эдеэгээр хангаха хүдэлмэриие илангаяа хангалтагүйгөөр эмхидхээ. Гүрэнэй бюджедээр үхибүүдтэ үгтэхөөр, хараалагдаhан түлөөhэгүй hү тус столово тон багаар асардаг байха юм.

Эндэ тэмдэглэгдэhэн столовонуудай бэлдэhэн эдеэнэй шанар ямаршье эрилтэдэ харюусанагүй гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

33-дахи hургуулиин Т. Н Земцевагай даадаг столовын коллектив hурагшадта шанар муутай эдеэ шанана. hүн, творог болон бусад сагаан эдеэн хараалhан сэнгhээ үнэтэйгөөр үхибүүдтэ худалдаха ушар эндэ олоор тохёолдочо. Харин 9-дэхи hургуулиин столовын хубаарилга дээрэ ажаллажа байhан эдеэ шанагша Матвеева шараhан загаhанай 30 процент, үгтэхэ ёhотой сосиска бүхэниие 5—15 грамм дутуу үгэнэ гэжэ элирээ.

Арбадахи столовын филиал 3-дахи hургуулида нээгдэнхэй юм. Хүүгэдэй эдеэлдэг зал хэдэн хоногоор сэбэрлэгдэдэггүй гэжэ хүрэhөөр мэдэхээр. Эдэ бүгэдые hайн мэдэжэ байбашье, столовые даагша Г. А. Драница ямаршье хэмжээ абаагүй.

Нэгэдэхи hургуулиин дирекциин эрилтээр 96 хүүгэдэй эдеэлхэ hууритай шэнэ столово шэнээр баригдажа, ашаглалгада тушаагдаhан юм. Арадай хинагшадай шалгажа үзэхэдэ тэндэнь оройдоол 70 стул байшоо. Хори гаран үхибүүд баймгашаа эдеэлнэ. Зүгөөр тус столоводо тодхогдоhон элдэб машинануудынь саг үргэлжэ эбдэрнэ. Жэшээнь, шалгалтын ябаха үеэр мяха татаха, хартаабхын хальhа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдынь эбдэрээд, хэдэн хоногто хүдэлгэгдөөгүй байба.

Арадай хиналтын комитет ээлжээтэ заседани дээрээ энэ асуудалые зүбшэн хэлсээд, столовонуудай ажалые богонихон болзор соо hайжаруулха талаар арадай хинагшад тодорхой хэмжээнүүдые хараалба.

М. ХАЛБАЕВ,
Советскэ районой арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД hУРАНА

КПСС-эй Улаан-Үдын горком хирэ-хирэ болоод лэ агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинар-зүблөөе үнгэргэдэг юм. Тиимэ ээлжээтэ семинар Улаан-Үдын горкомой шэнэ байшангай актова зал соо hаяхан болобо.

КПСС-эй горкомой секретарь **Л. Н. Кашкин** «Улаан-Үдын промышленна предприятинуудай ажал хүдэлмэриин 1974 оной дүнгүүд, 1975 оной зорилгонууд» гэhэн элидхэл хэхэдээ, үнгэрэгшэ жэлдэ городой промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ дайралдаhан дутагдалнууд дээрэ тогтоо.

«Үйлэдбэрилhэн продукциин шанар ба үйлэдбэриин культура» гэhэн темээр Улаан-Үдын авиазаводой главна инженерэй орлогшо, техническэ эрдэмэй кандидат **Д. С. Сыренова** элидхэл хээ.

КПСС-эй горкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша **В. В. Заикина** «КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдhээ уламжалан, агитколлективүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд» тухай семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Удаадахи иимэ семинар апрель hарада болохоор хараалагдана.

Манай корр.

Саянһаа Витим хүрэтэр

АНГАЙ ФЕРМЭДЭ

Сибирь ан гүрөөлөөрөө холуур суурхадаг. Уласхоорондын олохон аукционуудта хабаадалсажа, нэгэнтэ бэшэ медальда хүртэһэн Баргажанай булган бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болонхой. Тиихэдэ хорёод жэлэй саада тээ Америкэһээ Забайкалида асарагдаһан норко байгаалидань тааража, ехэ олоороо үдэһэн байна. Сибириин норкын арһан зөөлэхэн байхаһаа гадна, нооһониинь элдэб үнгэ зүһэтэй юм. Сагааншье, хүриншье, харашье, улааншье зүһэтэй ангууд дайралдадаг. Ангай «Забайкалец» совхоз ангуудай арһа худалдажа, ехэхэн олзо оруулна. Жэшээлхэдэ, совхоз 1972 ондо 338 мянган, 1973 ондо 700 мянган түхэригэй олзо оруулһан байгаа.

Иигэжэ түс совхоз ВДНХ-гай дипломдо хүртэһэн юм.

Ан үсхэбэрилэгшэ 17 мэргэжэлтэд выставкын медаляар шагнагдаһан байгаа. 1974 ондо совхозой 26 хүдэлмэришэн даажа абаһан эмэ ангуудһаа олон гүлгэ абаһан байна. Совхозой норкын фермэдэ 14 мянга 500 эмэ ан бии гэжэ тоологдоно. 1300 халтар хара үнэгэн эндэ үсхэбэрилэгдэнэ.

Арбадахи табан жэлдэ совхоз ангуудайнгаа тоо бүри олон болгохоор хараална. Ой модотой гоё һайхан байгаалитай добо газарта оньһожоруулагдамал шэнэ вольернүүд урган бодохо байна. Хэрбээ мүнөө гартаа хүнэг бариһан хүдэлмэришэдые харадаг һаа, ойрын жэлнүүдтэ тэжээл үгэлгэ, уһалалга, вольернүүдые сэбэрлэлгэ гүйсэд оньһожоруулагдаха байна.

В. ГАУЧЕНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Совхозой дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн Георгий Трушков. 2. Ангай арһаар нимэ малгай, заха оёжо болоно.

Авторай фото.

Фашистнарые совет арадай илаһаар 30 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан киноискусствада дуратайшуулай республиканска харалга үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Профсоюзай областной совет, Буряадай АССР-эй культурын министерство арадай дайшалхы ёһо заншалай жэшээ дээрэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ зорилготойгоор энэ конкурс үнгэргэхөөр хараалһан байгаа. Һайн дуранай киностудиин, кружогуудай коллективүүд, фильм бүүлга-

КИНОДО ДУРАТАЙШУУЛАЙ КОНКУРС

ха дуратай тус тус хүнүүд тэрээндэ хабаадалсана.

Жэл ерэхэ бүри киноискусствада дуратайшуул олошорно. Элдэб наһанай, элдэб мэргэжэлтэй хүнүүд кинокамера абажа, ажабайдалда тохёолдодог багашье, ехэшье событинуудые бүүлгана. Байгаалиин элдэб үзэгдэлтэй, искусстватай бидэнэрые танилсуулна, холо, дүтын нютагуудаар аяншалһан тухайгаа хөөрэжэ үгэнэ. Кинодо дуратайшуулые, һайн дуранай киностудиин, кружогуудай коллективүүдые олошоруулха, совет хүнүүдые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ тус харалгын гол зорилго болоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ совет арадай харуулһан баатаршалгые мүнхэлһэн домог, Совет Армиин һайн һайхан ёһо заншалые, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые харуулһан очерк гэхэ мэтэ элдэб жанрнуудаар бэшэгдэһэн фильмүүдэй авторнууд конкурсдо хабаадалсана. Мүн Эхэ оронойнгоо байгаалиин гоё һайханиие, баялигые харуулһан, революционн… шалхы, ажалай алдар… газарнуудаар хэгдэһэн… шалга тухай хөөрэһэн… журналнууд харалгада… даа. Эрхим гэжэ тоо… һон фильмүүдэй авто… Москвада үнгэргэгдэх… хэсоюзна харалгада… далсаха юм.

В. НИМБУ…

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

ЭСТАФЕТЭ ЗАМАА ЭХИЛБЭ

Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан санаар ябаха Яруунa—Хори—Хэжэнгэ—Улаан-Үдэ гэһэн эстафетэ Яруунын аймагай Харха тосхонһоо эхилбэ. Энэ эстафетые спортын «Урожай» бүлгэмэй районно комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Б. Дондоков хүтэлбэрилнэ. Тус эстафетэдэ зургаан залуушуул хабаадалсана.

Яруунын түлөөлэгшэд Хоринск хүрөөд, Хориин аймагайхидта эстафетээ дамжуулан үгэнэ. Тиихэдэ хориинхид өөрынгөө ээлжээндэ энэ эстафетые Хэжэнгын түлөөлэгшэдтэ барюулха байна. Хэжэнгын түлөөлэгшэд дам саашань дамжуулжа, Улаан-Үдэ хүрэтэр асарха юм.

* * *

ЭРДЭМТЭН ЛЕКЦИ УНШАНА

Химическэ эрдэмэй кандидат К. Б. Мохосоев Яруунын аймагай ажахынуудаар ябажа. «Замбуулин түбиие шэнжэлгэ» гэһэн темээр һонирхолтой лекци уншана. Яруунын, Исэнгын, Витимэй совхозуудта, Нарһатын дунда һургуулида, «Сельхозтехника» нэгэдэлдэ айлшалһан байна. Ажалшадай һонирхоһон асуудалнуудта эрдэмтэн тодо һонор харюунуудые үгөө.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНУУДАЙ МУЗЕЙ

Бага-Куналейн дунда һургуулиин военрук В. А. Анисимовай хүтэлбэри доро Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илалта түгэсөөр дүүрэһэн 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан музей эмхидхэгдэһэн юм. «Улаан туг доро», «Бидэнэр дайнай ветерануудта ажабайдалаараа уялгатайбди» гэхэ мэтэ темэнүүдээр материалнууд эндэ суглуулагданхай. Запасай полковник С. А. Беляевай дайшалхы зам тухай хөөрэһэн документнүүдэй бүүлгабари эндэ хадагалагдана. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ дивизиин политотделэй начальнигаар томилогдоһон байгаа.

Гадна лётчик Моисей Плюснин, дайнай жэлнүүдтэ сэрэгэй журналист… СССР-эй уран зохёол… холбооной гэшүүн поэт… Кауров тухай матери… музейдэ табигдаа.

Г. ГРОМ…

ТАНИЛСАГТЫ: Ивалгын дунда һургуулиин хари хэлэнэй багша Лидия Пурбуевна Цыренова. Хэдэн жэлэй саада тээ Улаан-Үдын багшанарай институт дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ түрэл һургуулидаа хүдэлхөөр ерээ һэн. Багшанарайнгаа коллектив соо, һурагшадайнгаа дунда хүндэтэй болонхой. Залуу багша һургуулиингаа комсомолой организациин секретаряар хүдэлдэг, энэшье ажалаа эдэбхитэй бэрхээр ябуулдаг.

„ЭДИР ГЕРОЙНУУДТА ЗОРЮУЛАГДАНА“

Нимэ гаршаг доро «Эрдэм» кинотеатр, 4-дэхи һургуули Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан кинофильмнүүдые харуулна.

Залуу геройнууд тухай хөөрэһэн «Полкын хүбүүн», «Һүниндөө носоһон гал», «Арбан табадахи хабар» гэхэ мэтэ фильмүүд программада оруулагдаа.

М. МЕДОВАЯ.

ХОЛЫН АЙЛШАД—ТҮНХЭНДЭ

Ленинград, Новосибирск, Кишинев, Одессэ городуудай бүлэг артистнар БАМ-ай барилгашадта айлшалжа, Нижнеангарск, Курлын хушуун, Дабаан гэжэ нютагуудта байрлаһан газар урэмдэгшэдтэ концерт-наада харуулаад, бусаха замдаа Түнхэнэй аймаг хүрэбэ. Эдэмнай «Весёлый калейдоскоп» гэһэн ансамблиин артистнар болоно.

Молдавиин телевидениин болон радио дамжуулгын дуушан Ольга Бидная молдаван арадай «Ляна», Д. Жалсараевай «Түрэл Буряад тухай» гэһэн дуунуудые ирагуу һайхнаар хангюурдажа, сугларагшадай магтаалда хүртөө. Дуушан шог ёгто, мүнөө үеын совет композиторнуудай дуунуудые мүн лэ дуулаа.

Венгер яһанай Ласло Доби венгер арадай, т… шэлэн мүнөө үеын эстра… дуунуудые гүйсэдхөө. … бар болохо», «Эй, хуга… шэд», «Крёстно эсэгэ» … фильмын «Намтай хөөрэ… гэһэн дуунууд тэрэнэй … граммада ороно.

Өөр янзын жанрай арт… Виктор Рааг элдэб эди … харуулхаһаа гадна, концер… хүтэлбэрилнэ. Мүн тэрэ … нүүдэй ажабайдалай … дундануудые харуулһан … ёгто, сатирическэ рассказу… хөөрэжэ, сугларагшадта … мэ альга ташалгаар угтагд…

Холын айлшад Түнхэн, … жарта, Моондо, Хуурай … Аршаан, Ниловкэ, То… Зүүн-Мүрэн тосхонуудаар … жа, концерт-наада харуул…

Л. ТАПХАЕВ.

ШАТАРАЙ ҺОНИН

«СПАРТАК» бүлгэмэй шатаршадай дунда республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Нааданда хабаадалсажа байгаа 16 шатаршад мүнөөдөө табан уулзалга үнгэргөөд ябана. Табанһаа табан очкотой болоһон Ю. Краснов түрүүлжэ эхилээ. Мүн шатаршад В. Цыреннимаев, А. Доржиев гэгшэд 4-4 очкотой болонхой, удаадахи һууринуудые эзэлнэ.

«ТРУД» бүлгэмэй шатаршадай дунда мүн лэ табан уулзалга үнгэргэгдөөд байна. Нааданда хабаадалсаһан мастерта кандидат В. Залкинд табан очкотой болобо. «Электромашина» заводой түлөөлэгшэ В. Ильин дүрб… очкотой.

ПСКОВ хотодо «Буревест… ник» бүлгэмэй түрүү һуу… эзэлхын түлөө эхилһэн … дан дүүрэбэ. Мүрысөөнд… баадалсаһан Зүүн Сибир… технологическа институ… багша Лубсама Гармае… студент Андрей Громов … шэд хабаадалсаһан бай… Эндэ Андрей Громов аба… боломоор 11-һээ 5,5 очко… болоһон байгаа. Тэрэ маст… та зургаан кандидадтай, … дэхи разрядтай табан ш… таршадтай наадаһан бай… юм. Харин Гармаева 9-һ… 4,5 очко абаһан байна.

В. МАМИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 24-һөө мартын 2 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 24.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. Документальна фильмүүдэй программа. 10.35 — РСФСР-эй арадай коллективүүдэй телевизионно фестиваль чукот эскимос «Эргырон» гэжэ ансамблиин дамжуулга (**үнгэтэ**). 11.05 — «Байгаалитай танилсанабди». 11.25 — М. Лермонтов «Одоевскиин альбом». Уран зохёолшо Андроников дамжуулга хэхэ. 12.10—«Манай саад». (**үнгэтэ**). 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Түүдэг». 13.30 — «И. В. Ильинский М. Зощенко тухай» — фильм-концерт. 14.35 — Спортын һонин (**үнгэтэ**). 15.35 — Совет дуунай концерт. 16.20 — «Табан жэлые — болзорһоонь урид!» 17.10 — «Старший мастер» гэһэн телевизионно зүжэг (**үнгэтэ**), түрүүшынхеэ харуулагдаха. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ 19.00—Улаан-Үдын студиин СССР-эй арадай артист Л. Линховоиной творческо ажал ябуулга тухай телевизионно хүгжэмтэ очерк түрүүшынхеэ харуулагдаха. 19.25 — «Мүрысөөн — олониитын зохёон байгуулхы ажал». 19.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.15 — Концерт. 20.45 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Агууехэ баатаршалга» гэһэн дамжуулга (буряадаар). 21.00 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

«Орбита». 21.15 — Молдавиин оперын театрай артистнуудай концерт (**үнгэтэ**). 21.45 — «Табан жэлые — болзорһоонь урид». КПСС-эй Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь Я. П. Рябов дамжуулгада хабаадалсаха. 22.30 — «Старший мастер» — телевизионно зүжэг (**үнгэтэ**), түрүүшынхеэ харуулагдаха. 23.50—24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Танай һанамжа» (**үнгэтэ**). 01.25 — «Служили два товарища»—уран һайханай фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00—Мультфильмнүүдэй программа. 18.30 — Роялиин дэргэдэ хөөрэлдөөн.

«Орбита». 19.00 — 19.10 Забһарлалга. 19.10 — «И. В. Ильинский М. Зощенко тухай» — фильм-концерт. 20.15 — Спортын программа (**үнгэтэ**). 1. Конькигаар эхэнэрнүүдэй урилдаагаар дэлхэйн чемпионат Нидерландаһаа дамжуулагдаха. 2. Мүльһэн дээгүүр мотоциклаар урилдаагаар дэлхэйн чемпионат.

ВТОРНИК, 25.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Ородой аяншалагшад ба шэнжэлэгшэд». «Камчаткые шэнжэлэлгэ». 10.35—«Арадай уран бэлиг» — шэнжэлэл (**үнгэтэ**). 11.15 — «Уран шүлэг» — «Мүнөөнэй үеын ерээдүйн түлөө» (**үнгэтэ**). 11.40 — 12.40 — «Мүнөө үеын хүбүүд». 12.40—12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Искусствын мастернууд — үхибүүдтэ». СССР-эй арадай артистка В. А. Сперантова (**үнгэтэ**). 14.00 — «Спортын һонин». 14.15 — СССР-эй Науканuудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха (**үнгэтэ**). 14.45 — «Дайнай үеын манай дуун». «Останкинда болоһон һайндэрэй вечер» (**үнгэтэ**). 16.15 — «Баатаршалгын полевой почто» гэһэн дамжуулга. 16.45 — «Джамбул» —уран һайханай фильм. 18.05 — Классигуудай олондо мэдээжэ хүгжэмтэ концерт (**үнгэтэ**). 18.30 — «Время»—мэдээсэлэй программа. 19.00—19.10 — Забһарлалга. 19.10 — Спортын һонин (**үнгэтэ**). 19.25 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха.

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.10 — «Ажалай эстафетэ» — хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 20.35 — «Факел» — «Хүн ба хуули». 21.05 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

«Орбита». 21.15 — «Баатаршалгын полевой почто» — гэһэн дамжуулга. 21.45 — «Джамбул» — уран һайханай фильм. 23.05 — «Нүхэдэй түхэл шарай». 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 —«Время»—мэдээсэлэй программа. 00.03—Центральна телевидени ба бүхэсоюзна радиогой ород дуунай хоорой концерт. 01.15 — «Баатаршалгын полевой почто» гэһэн дамжуулга. 01.45 — «Джамбул» — уран һайханай фильм. 03.05—«Моодо тухай һанамжа»—Эрдэм тараалгын фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Театрта болоһон уулзалга». 19.35 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.55 — Ленинградай А. Вагановагай нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ хатарай училищиин һурагшадай концерт (**үнгэтэ**).

Улаан-Үдэ. 21.15 — «26 бакинских комиссаров» — уран һайханай фильм.

СРЕДА, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Пермиин телестудиин Коми-Пермятска национальна округой 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан документальна фильмүүдэй программа. 10.35 — «Хүгжэмтэ ажабайдалай һонин». 11.20 —М. Твен. «Приключения Тома Сойера» гэһэн дамжуулга. 11.50 — «Владислав Третьяк ба Бобби Халл» — телеочерк. 12.10 — «Пионернүүдэй концерт» (**үнгэтэ**). 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Максимка» гэһэн уран һайханай фильм. 14.15 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 14.45 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын турнир. Швециин, ЧССР-эй суглуулагдамал команданууд. (3-дахи үе). Швециһээ дамжуулга. 15.20 — «Гахайшан, мал адуулагша ба бүлэг барилга» — документальна фильм. 16.20 — «Три женщины» — уран һайханай телевизионно фильм, түрүүшынхиеэ харуулагдаха (**үнгэтэ**). «Певица» гэжэ нэгэдэхи фильм. (Итали). 18.05 — Гүрэнэй В. Осиповой нэрэмжэтэ академическэ ород арадай оркестрэй концерт. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — 19.10 — Забһарлалга. 19.10 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 19.40 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын турнир. Швециин, ЧССР-эй суглуулагдамал команданууд Швециһээ дамжуулга (**үнгэтэ**), (3-дахи үе).

Улаан-Үдэ. 20.20 — Телевизионно һонин. 20.40 — «Эрдэм наука ба дүй дүршэл — хүдөө ажахыда». 21.10 — «Остров» гэһэн мультфильм бэеэ хүсэһэн хүнүүдтэ зорюулагдана.

«Орбита». 21.20 — Совет дуунай концерт. 22.05 — «Три женщины» гэжэ уран һайханай телевизионно фильм, түрүүшынхеэ харуулагдаха. «Певица» гэжэ нэгэдэхи фильм .(Итали). 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Динамо» (М) — «Спартак». 02.45 — «1975 оной дуун».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Мультфильмнүүдэй программа. 19.50 — Концертын программа (буряадаар).

«Орбита». 20.20 — «Гахайшан, мал адуулагша ба бүлэг барилга» — документальна фильм.

Улаан-Үдэ. 21.20 — «Залуу уран зохёолшодой конференциие угтуулан (буряадаар). 21.40 — «Длинная дорога в короткий день» — уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «В лесах Прибайкалья» — эрдэм тараалгын фильм, түрүүшынхеэ харуулагдаха (**үнгэтэ**). 10.55 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхэтэ хуудаһанууд. «Партизанская война в тылу врага». 11.25 — М. Горькэй «Сказки об Италии». 11.55 — «Орленок» телестудида Советскэ Союзай Герой В. Г. Зайцевтай юнкорнуудай уулзалга. 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00— «Конхо» гэһэн театр (**үнгэтэ**). 13.15 — «Шатарай һургуули». 13.45 — Спортын һонин (**үнгэтэ**). 16.00 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». 16.35 — «Три женщины» — уран һайханай телевизионно фильм. «1943-дахи он. «Встреча» гэжэ хоёрдохи фильм. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00—«Мальчишки на марше»—һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 19.25—Телевизионно һонин. 19.45—Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Агууехэ баатаршалга». 20.05 — «Факел» — «Манай шэлэн олоһон харгынууд». 20.35 — Маоизмын шүдэртэ хүрмэгдэһэн Хитад орон (буряадаар). 20.50—«Академ хотохондо болоһон уулзалга» —киноочерк.

«Орбита». 21.10—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Социалис обществын һайн һайхан зан ябадал» КПСС-эй Брянска обкомой нэгэдэхи секретарь М. К. Крахмалев дамжуулгада хабаадалсаха. 21.40 — «Три женщины» уран һайханай телевизионно фильм (**үнгэтэ**). 1943-дахи он. «Встреча»—гэһэн хоёрдохи фильм (**үнгэтэ**) 23.35 — Концерт. 23.50—24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время»—мэдээсэлэй программа. 00.30— Поет Ю. Марцинкявичюсай творчество тухай. 02.15 — «Балет тухай» (**үнгэтэ**).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00—«Хүдэлмэришэн анги тухай поэмэ»— документальна фильм.

«Орбита» 19.00—19.10—Забһарлалга. 19.10—«Шатарай һургуули». 19.40—Спортын һонин (**үнгэтэ**). 1. Хоккейгээр СССР-эй чемпионадай «Динамо» (М)—«Спартак» (2-дохи, 3-дахи үенүүд). 2. «Спортлотогой тираж.

Улаан-Үдэ. 21.10 —«Когда расходится туман»—уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Обществоведени. «Сүүд ба прокуратура». 10.35 — «Муса Джалиль» — литературна портрет. 11.20 — «Эрдэмтэдэ үгэ». 11.40 — «Нэгэн бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө». 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00— «Муха-цокотуха» — мультфильм. 12.10 — БАМ-ай харгы эхин (**үнгэтэ**). 13.40 — «Литературна зохёолнууд — экран дээрэ». «Анна Каренина»— уран һайханай фильм (2-дохи сери). (**үнгэтэ**). 14.45 — «Манай адрес — Советскэ Союз». 15.45 — Поэт Ю. Марцинкявичюсай творческо хуудаһан. 16.30 — «Три женщины» — уран һайханай телевизионно фильм «Автомобиль» гэжэ гурбадахи фильм (**үнгэтэ**). 18.00 — «1975 оной дуун». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Һурагшадта «Хонхо» гэһэн киножурнал (буряадаар). 19.30 —Телевизионно һонин. 19.50 — «Мүрысөөн — олониитын зохёон байгуулхы ажал».

«Орбита». 20.20 — «Манай адрес — Советскэ Союз» (**үнгэтэ**). 21.20 — Поэт Ю. Марцинкявичюсай творческо хуудаһан. 22.05 — «Три женщины» — уран һайханай фильмын «Автомобиль» гэжэ гурбадахи фильм. (Итали), (**үнгэтэ**). 23.35 — «Искать ветер» — документальна фильм. 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — В. Осиповой нэрэмжэтэ гүрэнэй академическэ ород оркестрэй концерт. 00.55 — «Литературна зохёолнууд — экран дээрэ», «Анна Каренина» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 02.05 — «Артлото».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.20 — «Танай бэшэгүүдээр». 20.40 — Кабанскын аймагай уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт. 21.10 — «Юлька» — уран һайханай фильм.

МАРТЫН 1, СУББОТО

«Орбита» 10.05 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд». 10.20 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Швециин, ЧССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан Швециһээ дамжуулагдаха. (2, 3-дахи үенүүд). 11.35 — Эдиршүүлдэ зорюулагдаһан хүгжэмтэ үдэшэ (нэгэдэхи отделени). 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — Эдиршүүлдэ зорюулагдаһан хүгжэмтэ үдэшэ. (2-дохи отделени). 14.05—«Эрдэм техникын талаар СССР-эй гүрэнэй 1974 оной лауреадууд». 14.15 — Уран һайханай литературна уншалганууд. «Вс. Иванов» (түрэһөөр 80 жэлэйнь ойдо). 15.00— «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 15.30 — Мультфильмнүүдэй программа. 16.00 — «Түрэлхид, таанадта». 16.30 — «Уран зураашад тухай хөөрэнүүд»— Василий Суриков. 17.00 — «Цена быстрых секунд» — уран һайханай фильм. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — 19.10 — Забһарлалга. 19.10 — И. Штраусай зохёолнуудай концерт. 20.20 — «Бүхы зүрхэ сэдьхэлһээ». 22.15 — «Крушение империи» — уран һайханай фильм. 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 11.35 — «Проверено на себе» — документальна фильм. 12.25 — «Здесь нам жить» — уран һайханай фильм. 14.05 — Концерт.

ВОСКРЕСЕНИ, 2

«Орбита». 10.05 — «Будильник» — 10.35 — Спортын һонин. 1. И. Поддубныи нэрэмжэтэ шанда хүртэхын түлөө классическа барилдаагаар уласхоорндын мүрысөөн. 2. «Комсомольская правда» газетын шанда хүртэхын түлөө тамаралгаар уласхоорондын мүрысөөн. 11.30 — «Мзиури» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 12.10 — Мультфильмнүүд. 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — «Урагшаа, хүбүүд». 15.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 16.30 — Уласхоорондын һонин. 17.00 — «Дайнай жэлнүүдэй дуунаа хаалда». «Верность» — уран һайханай фильм. 18.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — 19.10 — Забһарлалга. 19.10 — «Малика Сабировагай хатар». 19.55 — «Уран шүлэг». 20.25 — «Харуулан ойлгуулалжын агитаци». 20.40 — «Телевизионно фильмүүдэй экран». «Стюардесса», «Ожидания» — телевизионно уран һайханай фильмүүд. 21.50 — СССР-эй тракторна ба хүдөө ажахын машина бэлтгэлгын министр Е. Ф. Синицинтэй хөөрэлдөөн. 22.20 — Поэт Е. Долматовскиин авторска үдэшэ. Союзуудай байшангай колонно зал соо һоо дамжуулга. 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Поэт Е. Долматовскиин авторска үдэшын үргэлжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Ангнуури тухай хөөрөөнүүд» — документальна фильм. 19.50 — «Сломанная подкова» — уран һайханай фильм. 21.20 — Кремльдэ болоһон баяр ёһололой фильм-концерт.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Февралиин 23—Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр. «Совет сэрэгшэ» — армиин генерал П. Батовай статья. СССР-эй оборонын министрэй приказ. «Республикын нэгэ үдэр» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Новаторнуудай жаса болзорһоо урид байгуулагдаба» —Н. Мальцевай статья. А. Владимировагай «Сэн ба тарифай гурим наринаар сахиха» гэһэн статья. Совет орси доторнай.

Гурбадахи хуудаһан тематическа. Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой һайндэртэ зорюулагдаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хилын саана. Телевидениин долоон үдэрэй программа.

СЭЙХИР ЭКРАН

СОВЕТ АРМИИН БА ДАЛАЙН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.00 — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулжа, телевизор харагшадай бэшэгүүдээр зохёогдоһон амаршалгын концерт.

«Орбита». 10.05 — «Фронтовигууд, орденуудаа зүүгты!». Дайнай ветерануудтай залуушуулай уулзалга. 11.00 — «Мүнөөдэр — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр. СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй З… сэгтэ Хүсэнүүдэй генерал… штабай начальник, арми… генерал В. Г. Кулико… хөөрөөн. 11.15 — «Ама… үедөө». Совет Армиин сэ… шэдтэ зорюулагдаһан х… жэмтэ программа (үнгэ… 12.40 — 12.50 — Заб… лалга. 13.00 — «Совет… Союзда алба хэнэб!» (ү… тэ). 12.30 — Үхибүүдтэ … «Онгосодо юундэ дал… хэрэгтэй юм?» 14.00 … «Хүгжэмтэ киоск». 14.40 … «Цирк айлшадые угтана» … фильм-концерт (үнгэ… 15.40 — Уласхоорон… һонин. 16.10 — «Киного… аяншалагшадай клуб» (ү… тэ). 17.10 — «Я служу … границе» — уран һайха… фильм. 18.30 — «Время» … мэдээсэлэй программа. 19… — 19.10 — Забһарла… 19.10 — Уран зохёо… хай. «Сэрэгшэд үнгэрэ… үдэрнүүдые домоглон дур… на». Поэт А. Сурков да… жуулга хүтэлхэ. 20.05 … «Отец солдата» — ур… һайханай фильм. 21.35 … Останкинадахи һайндэр… удэшэ. «Сэрэгэй дуунуу… (үнгэтэ). 23.20 — Уянг… шүлэгүүд. «Манай мүн… нэй ба ерээдүй байдалай … туһада» (үнгэтэ). 23.50 … 24.00 — Забһарлалга. 24… — «Время» — мэдээсэл… программа. 00.35 — «Ам… ха сагтаа». Совет Арми… сэрэгшэдтэ зорюулагда… хүгжэмтэ программа (үнгэ… 02.00 — Совет Армиин … Далайн-Сэрэгэй Фло… үдэртэ. Документал… фильмүүдэй програм… 02.40 — Мүльһэн дэ… мотоциклаар урилдаа… дэлхэйн чемпионат (үнгэ…

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Буряадай колхозуудай республиканска совет, Хүдөө ажахын министерство, республикын совхозуудай «Сел… хозтехника» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд, «Бурят… колхозлес» гэжэ республиканска нэгэдэл, хүдөө ажа… хын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюз… обком, республикын хүдөө ажахын министр Б. Д. А… гархаевай хайрата эхэ

ДАРИ ПУРБУЕВНАГАЙ

наһа бараһан ушарһаа гэр бүлэдэнь, түрэлхидтэнь гү… зэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Февралиин 24-нэй 14 часта, Бабушкинай үйлсын 26-дахи гэрэй 28-дахи квартираһаа хүдөөлүүлэгдэхэ.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00378. Заказ № 1044